

Mitt i livet

Bromarv + Ekenäs + Snappertuna + Tenala

Ekenäsnejdens svenska församling 3 • 2022

HÖST

● Tre berättelser:
Att välja det goda s. 6

● Det nygamla
TÅLAMODET s. 10

● Ministern om församlingsvalet:
Din röst behövs s. 12

Barnens sidor s. 26-27

s. 4

Ledaren:

Kyrkans mål och mening

s. 14

Kyrkans diakoni 150 år

s. 16

Orgeln i

Bromarvs kyrka

s. 18

Timo Laurila:

Välj att vara snäll!

EN NY HÖST STÅR FÖR DÖRREN och an efter som veckorna går tar olika terminsaktiviteter fart igen. Skolorna har redan börjat som ett tecken på att en ny arbetsperiod inletts. Det är nu som vi ska vara aktiva, prestera och hålla igång samhället. Varje dag ställer vi själva eller andra – såsom arbetsgivaren, familjen, föräldrarna, lärarna m.fl. – krav på vad vi borde utträta. Det gäller att *välja rätt* bland många alternativ för att få vardagen att fungera. Eller i vidare cirklar tänkt, för att få hela livet att gå ihop – såväl plikter, skyldigheter och rättigheter som önskningar och det man djupast längtar efter.

Dagligen erbjuds vi otaliga valmöjligheter som påverkar tillvaron. Varje val för med sig konsekvenser, antingen genast eller på sikt. Är jag nöjd med hur jag valt att prioritera utifrån mina möjligheter? Är jag glad över mina val? Berikar de också andra människors liv i min omgivning? Hur påverkar de miljön och vår fortsatta existens på planeten, etc.?

På sidan 18 skriver vår gästskribent i *Min personliga vinkel* klockt, insiktsfullt och med glimten i ögat om dessa våra många val. Läs med behållning!

I alla situationer i livet har vi ändå inte möjlighet att aktivt välja. Det finns mycket sådant som verkar drabba oförskylt: allvarlig sjukdom, fattigdom, lidande... I sådana situationer kvarstår hur man väljer att hantera sin situation.

På sidorna 6–9 bjuder tre personer på sin egen berättelse om hur de klarat sig genom svårigheter, hur de valt att tänka positivt och var de hittat kraften till det och till att gå vidare.

DEN HÄR HÖSTEN ÄR OCKSÅ ETT STÖRRE VAL AKTUELLT då alla medlemmar från 16 år och uppåt har rätt att rösta i församlingsvalet i den evangelisk lutherska kyrkan. I november väljs nya sammansättningar förtroendevalda för tidsperioden 2023–2026. På sidan 12 uppmanar minister Thomas Blomqvists

till att delta i valet som hålls den 20.11. Är det en uppmaning som du väljer att hörsamma?

YTTERLIGARE ETT VAL som vi inte ska glömma bort – det blir småningom säsong för lucia och redan i oktober kan du anmäla din kandidat till luciaalet i Ekenäs. Läs mer om det på sidan 20.

I det här numret kan du också läsa mera om kyrkans diakoni som firar 150 verksamhetsår, om resultatet av Finska missionsällskapets arbete i Nepal och annat läsvärt såsom en organists tankar om orgeln i Bromarvs kyrka på sidan 16, en annan skribents tankar om den användbara egenskapen tålmod på sidan 10 och naturligtvis Barnens sidor med pyssel och annat smått och gott.

Jag önskar dig meningsfull och informativ läsning och hoppas att vi ses i verksamheten under hösten. Välkommen med!

■ Yvonne Lindström

Gilla oss på facebook!
EKENÄSNEJDENS SVENSKA FÖRSAMLING
För oss som tror att Gud är med mitt i livet

Följ oss på Instagram
EVLUTHEKENASNEJDEN

Följ oss på Youtube
EKENÄSNEJDENS FÖRSAMLING

MITT I LIVET

Åttonde årgången Nr 3/2022 ISSN 2343-5232

ANSVARIG UTGIVARE:

Ekenäsnejdens sv. församling/Anders Lindström,
kyrkoherde tfn 0400-527 488
e-post: anders.lindstrom@evl.fi
Adress: Larssonsvägen 1, 10600 Ekenäs

REDAKTION

Redaktör: Yvonne Lindström, tfn 044-508 1527

e-post: yvonne.lindstrom@evl.fi

Redaktionsteam: Anders Lindström, Wille Westerholm,
Meri Yliportimo, Camilla Österberg, Carola Lupander

Mitt i livet är Ekenäsnejdens sv. församlings
informationstidning. Den utkommer 4 ggr/år och postas
till medlemshushållen i församlingen.

Tidningen är tryckt på miljövänligt klorfritt 100%-retur-
papper (Nautilus Classic, Ecolabel, PCF, ISO14001).

Upplaga: 6500 ex.

Pärmbild: Jimmy Rönnqvist, privat

Layout: Ekenäs TypoGrafik/CW

Tryck: Paino-Kaarina Oy

Bilder: Ekenäsnejdens svenska församling, Pixabay

NÄSTA NUMMER utkommer i november 2022.

Obs! Om du inte får tidningen till din hemadress eller om
adressuppgifterna är felaktiga, ta kontakt med redaktören.

Johannes 15:5

Jag är vinstocken, ni
är grenarna. Om någon
är kvar i mig och jag i
honom bär han rik frukt:
utan mig kan ni ingenting
göra.

INNEHÅLL

- 2 REDAKTÖRENS SPALT
- 4 LEDAREN
- 18 MIN PERSONLIGA VINKEL
- 19 MÖTESPLATSER OCH TRÄFF-PUNKTER & NOTISER
- 20 LUCIA & BOKKALASET
- 21 KURSER & MÖTEN
- 22 HÖGMÄSSOR & GUDSTJÄNSTER
- 24 MUSIK
- 26 BARNENS SIDOR
- 28 BARN, FAMILJ, UNGA
- 30 DIAKONI & KRETSAR och BISTÅND & MISSION
- 34 FÖRSAMLINGSNYTT
- 35 INFO & KONTAKTUPPGIFTER
- 36 MANNA

6 *Att välja det goda*
Carola Lupander, Camilla Österberg, Wille Westerholm

10 *Tålmod*
– ett nygamalt verktyg
Anders Lindström

12 *Din röst behövs inom kyrkan*
Thomas Blomqvist

14 *Diakonins jubileumsår 2022*
Carola Lupander

16 *Orgeln i Bromarv*
– 40 år
Anders Storbacka

PILGRIMSVANDRING I EKENÄS

Tisdag 4 oktober kl. 9 – ca 14
Längd 18 km

Start vid Ekenäs församlingshem kl. 9
Rutt: Larssonsvägen – Ekerövägen – Träskändavägen – Gamla Baggbyvägen – Larssonsvägen

Tid: Ca 5 timmar

Pilgrimsandakt, soppa och kaffe efteråt i Ekenäs församlingshem.

Anmälning till Wille (0400 640 786) eller via FB-gruppen Ekenäsnejdens pilgrimer **senast 28.9.**

Ämbetsbetyg och släktforskning

Info- och servicepunkt: Pastorskansliet i Ekenäs, Larssonsvägen 1
Vardagar kl. 9-13, tfn 019-241 1060.
Info även på www.ekenasnejdensforsamling.fi

Till centralregistret kan du vända dig i ärenden som gäller:

- Ämbetsbetyg och släktutredningar
- Släktforskning
- Hindersprövning inför vigsel
- Information i medlemsregisterärenden
– Bli medlem i kyrkan

Beställning av ämbetsbetyg

- Per telefon 040 759 1204
må-on kl. 9-11.30 och 12.15-15
- Per e-post på adressen crkr@evl.fi
- Via nätet - den evangelisk-lutherska kyrkans e-tjänst där privatpersoner på ett datasäkert sätt kan beställa ämbetsbetyg (s.k. leverbetyg) och släktutredning gällande en avliden person.

Privatpersoner:

<https://evl.fi/fakta-om-kyrkan/bestall-ambetsbevis>

Företag och organisationer med FO-nummer gör en beställning genom att man fyller i en webblanett via webbplatsen nedan.

<https://blanketter.kyrkan.fi/pedersorenejdens-kyrkliga-samfallighet/ambetsbevis>

Info- & betjäningpunkt
PASTORSKANSLI
Öppet
Vardagar kl. 9-13

Info- & palvelupiste
KIRKKOHERRANVIRASTO
Avoinna
Arkisin klo 9-13

RÄTTVIS HANDEL-VECKAN

Vecka 41 | 10-16.10

Ekenäsnejdens svenska församling är en Rättvis handel-församling som förbundet sig att regelbundet servera rättvisemärkta produkter såsom kaffe, te och ibland också andra produkter.

Under Rättvis handel-veckan uppmärksammar vi i vår vanliga veckoverksamhet vikten av ansvarsfull konsumtion.

Kyrkans mål och mening

Församlingsvalet äger rum denna höst. Det betyder att frågorna om kyrkans mål aktualiseras tillsammans med alla aktuella utmaningar. En kyrka i tiden hamnar att brottas med utmaningar i samhället. Bland annat om detta handlar församlingsvalet.

Kyrkans uppgift är att värda traditionen och ge den adekvat nytolkning för den tid som är inne. Den kyrkliga traditionen är en källa av värderingar och reflektioner som varit vägledande för samhällets utveckling.

Tidigare hade kyrkan uppgifter inom både utbildning och sjukvård. Dessa stora bitar har tagits över av samhället, men kyrkans uppgift som förvaltare av traditionen finns kvar. När man söker sig framåt behöver man kunna förstå sina rötter. Varifrån man kommer och varför. Kyrkan har här sin viktiga uppgift att erbjuda mötesplatser till reflektion och situationsbestämning. Kyrkan har även en uppgift att förmedla tröst och hjälp i livets svåra stunder.

Varje vecka förs otaligt många personliga samtal inom hela församlingens verksamhet. Samtalen berör allt ”mellan himmel och jord” och utgör en viktig del av den stödfunktion församlingen har i samhället. För att förenkla: man kan prata med präster och diakoner om allt som berör livet. Man behöver inte ha en färdigt formulerad ”andlig fråga” innan man tar kontakt. Livet är en helhet av andlighet och praktiskhet.

KYRKAN ÄR I ETT VINDDRAG

Men kyrkan är i blåsten. Dels skall kyrkan stå för någonting bestående och bevara traditionen dels är kravet att budskapet också skall svara på de ständigt förändrade livsomständigheterna. Till kristendomens väsen hör att verka i tiden, det räcker inte med att upprepa gamla berättelser. Men samtidigt är det ur den gamla traditionen vi skall ösa inspiration. En subjektiv personlig tro står inte i motsats till ett delande av traditionsarvet.

Det behövs nya formuleringar och det behövs en öppenhet inför traditionen. En nyfikenhet inför ”gamla hemligheter”. Genom åren har symbolerna, konsten och musiken återspeglat mänskors tankar och erfarenhet av livet. Dessa utgör en viktig del av det förmedlade traditionsarvet.

Men i ett samhälle som kämpar med inflation, energiotmaningar och miljökris under en mörk krigshimmel i Europa kan man ställa frågan vilken som är kyrkans roll i allt detta.

Kyrkans roll är att lyfta upp de värderingar som emanerar ur den kristna traditionen om kärlek, samverkan och hopp. Inte från en piedestal utan som en kraftkälla för var och en att ösa ur. Att våga ställa upp för det goda, att manifesteras det sanna genom att leva som man lär samt att skapa förutsättningar för samverkan individuellt och samhälleligt.

Anders Lindström
Kyrkoherde/kontraktspastor

FÖRSAMLINGSVALET 2022

VALTENT

"Så här tänker våra kandidater"

Vi "lämplighetstestar" kandidaterna i höstens församlingsval med frågor som tangerar en förtroendevalds uppgifter, värderingar och vardag.

Kom med och lyssna eller ställ egna frågor och bilda dig en uppfattning om vem du vill rösta på.

TORS DAG 27.10 KL. 18

EKENÄS FÖRSAMLINGSHEM, Larssonsvägen 1

Läs mera på **sid. 21**

FLORAKÖREN & BRAHE DJÄKNAR

Konsert i Ekenäs kyrka 19.11 kl. 18. **Sid. 25**

SOUNDS OF LOVE

Konsert i Ekenäs kyrka 30.9 kl. 19.

Läs mera på **sid. 25**

Håll om mig

Livsavgörande samtal om kärlek

Ett utbildningsprogram för par
skapat av Sue Johnson

Läs mera på **sid. 21**

Ny skrivarkurs för män startar **tisdag 13.9** kl. 13.30 i Ekenäs församlingshem. Kursledare är **Anders Lindström** och **Olle Spring**. Anmäl ditt intresse senast 9.9 per e-post till anders.lindstrom@evl.fi eller tfn 0400-527 488.

10-ÅRINGARNAS FEST

Personlig inbjudan skickas till alla församlingsmedlemmar som fyller 10. Kolla postlådan noga under hösten!

NYA KONFIRMANDER 2022-2023

Informationstillfällen:

- Onsdag 7.9 kl. 16 i Ekenäs kyrka
- Torsdag 8.9 kl. 15 i Tenala kyrka

Se **sid. 29**

Att välja det *goda*

Hur hanterar man upprepande motgångar och osäkerhet? Var hittar man krafter och mod för återhämtning? Dessa frågor tycks dyka upp hela tiden, inte minst då världens kriser aktualiseras allt närmare oss. Kriserna sträcker ut sina konkreta påföljder också i vår vardag i vårt eget liv.

Rubriken antyder att vi människor har ett val. Men har vi det alltid, ofta eller bara ibland. Det finns forskning som tyder på att valmöjligheter alltid finns och man kan lära sig att vara modig.

Många livsberättelser tyder på att det finns en väg framåt trots svårigheter. Det är möjligt att välja det goda, att på ett positivt sätt hantera sin situation. Enligt den rikssvenska fysikern

och författaren Bodil Jönssons är ingenting någonsin så svart och så hopplöst att det inte finns något man kan göra. Hon är känd för ett otal kloka tankar och räds inte att tala om livets allvarigare sidor, men på ett sätt som öppnar upp för möjligheter.

Vi har talat med två kvinnor som fått erfara att mattan dragits undan deras fötter. Men trots det har de landat på fötterna och återfått hoppet och kraften att ta sig vidare.

Vi har också talat med en läkare om vad det är som ger styrka att gå vidare trots att det inte går att hjälpa alla.

Liselott Ekman

Arbetsnarkomanen som hittade en annan mening

VAD HÄNDER när en framgångsrik företagare och ensamstående mamma blir sjuk?

Liselott Ekman blev för många känd som innehavare till blomsterhandeln Lyckliga Lotta. Den populära butiken var öppen varje dag och som mest hade hon 5 anställda. Hemma i egnahemshuset hade hon fem barn, husdjur och trädgård. Med otrolig energi skötte hon allting till

perfektion, tills ...plötsligt en dag för sju år sedan ryggen sade stopp och Liselott blev arbetsoförmögen. Hon kämpade sig fram, men till slut var hon helt slut, deprimerad och helt enkelt utbränd.

Butiken stängdes 2019. Hon hade då inga inkomster och stora skulder. Hon var sjukledig utan inkomster i ett års tid, sökte hjälp från flera håll, men fick kalla handen eftersom hon

var företagare och hade egendom. Egendom som inte gick att sälja trots ihärdiga försök. Det vara bara för barnens skull som hon strävade vidare, en dag i sänder. Hon sålde allt familjen kunde avvara för att få pengar till mat. Varje dag när barnen kom hem från skolan fattades något. Hon hade tappat sin tro och allt hopp. Hon varken sov eller åt, ville bara bort.

Att välja det *god*

En tid efter att Liselott hade stängt blomsterhandeln kom en man fram till henne i matbutiken. Han uppmanade henne att läsa bibeln. Hon kontrade med att hon hade försökt, men att den inte hade öppnat sig för henne. Han uppmanade henne då att ladda ner bibelappen. Med hjälp av den kom hon in i bibelns värld. Hon började besöka gudstjänsterna i Ekenäs kyrka och började delta i en bönegrupp. Det ingav hopp och hon kände att hon inte kämpar ensam. Hon vågade släppa taget och följde uppmaningen i Psaltaren 55:23: ”Kasta din börda på Herren, han ska ta hand om dig. Han låter aldrig den rättfärdige vackla.” Hon bad om hjälp och blev överraskad över all den hjälp och det stöd hon fick.

– Det kändes som om Herren sände sina änglar, de rätta människorna när jag behövde dem.

Liselott fick kontakt med en empatisk socialarbetare som gav henne mycket tid och hjälpte henne att reda ut saker och ting. Dessutom kontaktade hon diakonin som gav samtalsstöd och kunde se till att familjen fick mat från Matbanken. Med hjälp av stöd från Kyrkans diakonifond kunde en del räkningar betalas bort. Flytten från huset och trädgården till en lägenhet var tung, men samtidigt en lättnad eftersom orken att sköta om allting inte fanns.

IDAG LEVER HON ett betydligt enklare liv. Skulderna är stora och inkomsterna är små. Dessutom har utmattningen satt sina spår, så hon orkar inte jobba som förr. Hon är trots allt tacksam för allt det goda livet gett och har utvecklat sin förmåga att se det goda. Hon konstaterar att coronapandemin med nedstängning blev för henne en positiv tid. Alla måste dra sig tillbaka och tempot blev lugnare. Hon hade tid och möjlighet att umgås med barnen och hjälpa dem med skolarbetet.

Idag känner hon frid. Familjen har mat på bordet och känner trygghet.

Hon har aktivt valt att se det positiva i förändringen och konstaterar:

– Vägen ut ur en kris är baserad på egen vilja och egna beslut, men när man är riktigt nere så orkar man inget själv utan är helt beroende av andra människor och här behövs empati och medmänsklighet.

LISELOTT INSER att hon tidigare jobbade så intensivt att hon aldrig på riktigt såg allt det fina i omvärlden och människorna hon mötte. Hon

ser nu allt med nya ögon. Viljan att tjäna människor har hon kvar.

– När jag var som mest nere lovade jag Gud, att om jag kommer ur det här, ska jag använda min erfarenhet till att hjälpa andra!

Hon gör nu frivilligarbete i församlingarna och har börjat studera. Det finns många sätt att finnas till för sina medmänniskor.

Hon har definitivt valt det goda.

■ Intervju: Carola Lupander

Att välja det *god*

Linda Bergman

"Jag tror
att Gud har
burit mej"

LINDA BERGMAN kommer ursprungligen från Lettland, men har bott i Finland i snart tolv år.

– Det här är numera mitt hem. Jag är gift och har två flickor, jag jobbar inom turismen, på ett hotell. Jag är troende och har varit det sen 12-års åldern och jag är aktiv inom pingstförsamlingen Betesda i Ekenäs där jag leder lovsång. Om någon skulle beskriva mej med ett ord så tror jag att det skulle vara "glad". Jag är väldigt optimistisk och positiv, och det är inget som jag själv har börjat med, utan jag tror att det är något som Gud har satt

ner i mej, ända sen min barndom. Jag tror att Gud visste att jag kommer att gå genom svårigheter i livet och därför har han gett mej förmågan att välja att vara positiv, att välja att inte ge upp.

LINDA HADE en tung barndom. Föräldrarna skiljdes när hon var tre år och hennes styvpappa hade alkoholproblem. Redan från liten fick hon uppleva vad ett alkoholmissbruk kan innebära, och det är inga roliga grejer.

– Det var ganska tungt, men när jag tänker tillbaka på min barndom så har jag minnen av att jag ändå kunde vara glad, att jag kunde njuta av min barndom, att jag kunde leka och vara ett barn. Jag behövde trots allt inte bli vuxen för tidigt. Jag tror att Gud beskyddade mej så att jag kunde få en fin barndom fast jag hade problem hemma.

NÄR LINDA VAR TOLV ÅR träffade hennes föräldrar några släktingar som bjöd dem med till en kyrka i deras hemstad. Styvpappan hade försökt på många olika sätt att bli fri från sitt missbruk, men inget hade fungerat. Föräldrarna var inte troende, men tänkte ändå att det kanske kunde hjälpa, att det kunde vara värt att ge en chans.

– Självt deltog jag inte, jag tänkte att kyrkan bara är tråkig, att det bara är gamla tanter som tror på Gud. Men det hände ett mirakel den gången, skillnaden var som mellan dag och natt, och min styvpappa kunde sluta dricka. När jag såg den förändringen i honom och i hela min familj, så ville jag också uppleva det. Jag gick med och fick uppleva hur Gud förvandlade mej. Efter det här blev min glädje och optimism ännu starkare, och jag märkte att den allra starkaste glädjen kommer från Gud.

LINDA SÄGER att förstås är ingen människas liv en dans på rosor, men att hennes tro på Gud verkligen hjälpt henne vidare i livet. Den allra största utmaningen kom när hennes man fick cancer.

– Det var verkligen ett stort test för min glädje och optimism, och på det

att jag måste välja hur jag förhöll mej till allt som hände. Men jag tror att Gud hjälpte mej att kunna vara positiv, också i den här situationen.

LINDA GENOMLEVDE nu en tung tid. Att se hur någon man älskar lider utan att kunna göra något är svårt.

– Då tänkte jag att nu ryker all min glädje och optimism, det här kommer att bli jättetungt och vi kommer inte att kunna gå genom det här, det kommer att bryta sönder mej.

MÅNGA SOM MÖTT liknande situationer frågar sig varför; "varför just jag?" och många blir besvikna och arga på Gud. Linda förstår dem.

– Vi är människor med känslor! Men jag kommer ihåg att redan från dag ett, när vi fick beskedet om cancer, beslöt jag att hålla i Gud. Jag har inte tid och energi att börja fråga varför, eller bli arg eller besviken. Jag inser att det är som det är och jag väljer att lita på Gud och älska honom.

LINDA BERÄTTAR att hon sa till Gud att "här är vi, hjälp oss". Vid det laget insåg hon att de inte skulle klara det ensamma. De hade människor omkring sig som stöd, men hon behövde ändå något mera, och valde att vända sig till Gud.

– Många har varit förvånade och sagt att jag klarat det så bra, men det har inte varit min egen kraft. I någon mån har jag kunnat *välja* att se det positiva, men kraften till det har kommit från Gud.

LINDA TÄNKTE aldrig att hennes man skulle kunna dö. Hon säger att hon valde att tänka att han kommer att leva och de kommer att klara det. Och tack och lov, så gick det bra.

– Jag tror att Gud har burit mej och oss genom allt vi mött, och däri ligger kraften till att vara glad – inte i min egen styrka utan med Guds hjälp kan jag välja att se allt det goda i livet.

■ Intervju: Camilla Österberg

Karl von Smitten

"Ingen klarar sig ensam"

DET FINNS VISSA YRKEN där man ofta utsätts för kaos, osäkerhet, stress och destruktion. De är yrken som inte passar för alla men som ändå måste skötas av någon. Kanske kunde man hitta svar på frågorna hos dessa modiga hjältnar. Ett sådant mentalt belastande yrke är till exempel poliklinisläkare. I somras hade jag glädjen att intervjuva den pensionerade kirurgen Karl von Smitten om hans erfarenheter i det utmanande poliklinikerbetet.

VON SMITTEN HAR minsann upplevt kaos och stress i sitt arbete. Han jobbade på 1970-talet bland annat på akutpolikliniken på Tölö sjukhus i Helsingfors. Vid den tiden fanns det varken ambulansläkare eller helikoptrar med läkare ombord utan alla patienter plockades upp från olycksplatser så som de var och fördes till polikliniken. Numera ges den akuta vården redan på olycksplatsen vilket avlastar brådskan och kaoset på polikliniken och ökar patienternas möjligheter att klara sig från olyckor. På 70-talet var poliklinikens undersökningsutrustning också mycket enklare än i dag. Man kunde ta primitiva röntgenbilder. Detta betydde att poliklinikens kirurger fick öppna patienter för att se vad som var söndrigt, vad var orsaken till smärtorna. På von Smittens arbetsplats var stressen, osäkerheten och döden konstant närvarande. Det kunde samtidigt komma in flera allvarligt skadade människor. Läkaren var tvungen att snabbt värdera prioriteringsordningen för vem som skulle vårdas först och hur.

– Jag fick avgöra vem som hade mest nytta av min terapi just då, säger

von Smitten. Mitt i kaoset låg risken för misstag hela tiden bakom hörnet. Det var ofta fråga om liv och död.

SENARE, EFTER 70-TALET, opererade von Smitten mest cancerpatienter. Ganska ofta fick han väcka patienten från en narkos för att berätta för denne att det inte ser bra ut. Det är aldrig lätt att berätta dåliga nyheter varken för patienter eller för anhöriga. Hur återhämtar man sig från sådana här tunga arbetsdagar? Detta frågade jag av von Smitten. Han sade att det finns olika typer av läkare. En del är mycket hårda. De släpper inte in några känslor. En del satsar på sina hobbyn, en del dränker sina känslor i olika saker. von Smitten satsade på familjemiddagar med levande ljus. Hans viktigaste stöd var det kristna hoppet om att Gud hjälper.

– Gud ställer allt till rätta till slut. En levande tro är grunden för hoppet, säger han.

Kollegernas stöd var också mycket viktigt.

– Man hade hjälp av de andra i vårt gäng. Man var en del av en större gemenskap. Ingen klarar sig ensam.

SOCIOLOGEN, FORSKAREN och författaren *Brené Brown* har forskat och skrivit om modet. Många delar den felaktiga uppfattningen om att vissa människor föds modiga och att modet är ett personlighetsdrag. Brown konstaterar att alla kan lära sig mera mod. Förutsättningen för modet är att man vågar brottas med sin sårbarhet. Det är viktigt att inte gömma svåra känslor och frågor bakom psykologiska försvarsmekanismer. Brown säger: "Jag

har aldrig träffat på en modig människa som inte har stött på besvikelse, misslyckanden och till och med förtvivlan". Man ger inte upp efter det första, andra eller tredje motståndet utan möter de svåra känslorna så som de är och fortsätter kämpa vidare med hjälp av sin vilja att lyckas. Många svåra känslor beror på utomstående faktorer och då är det hälsosamt att inte bekymra sig för dom. Man brottas vidare med det som man kan påverka. Egna rädslor vinner man genom att möta dom på ett konstruktivt sätt.

IBLAND HÄNDER DET misstag även för läkare. Då är det viktigt att få stöd från de egna. von Smitten berättar om en äldre kollega som stöttade unga läkare som var besvikna på sina misstag: "*Rapatessa roiskuu*" (ungefärlig översättning: När man rappar stänker det omkring).

Modet och resiliensen växer med övning och med hjälp av andra människor. Vid stunder av missmod tröstas man av att ingen kan påverka allting men tillsammans kan alla göra en skillnad. En stark målmedvetenhet visar vägen framåt. Vi kristna har ett gemensamt mål och uppgiften att stöda varandra under vägen. Vår kraftkälla säger: "*Mitt ok är skonsamt och min börda är lätt*" (Matt. 11:30).

■ Intervju: Wille Westerholm

Tålmod

- ett nygammalt verktyg

Den som vill veta vart en snigel eller snäcka är på väg behöver ha tålmod. Tålmod handlar ofta om att vänta.

TÅLAMOD OCH DE STORA RELIGIONERNA

Enligt kristen tro hör tålmod inte till kardinaldygderna som är klokhet, tapperhet, måttfullhet och rättrådighet. Ej heller hör tålmod till de teologiska dygderna tro, hopp och kärlek.

Däremot hör tålmod till det som kallas *andens frukter*, där de övriga är kärlek, glädje, frid, vänlighet, godhet, trofasthet, ödmjukhet och självbehärskning.

Tålmod är en viktig princip inom de stora världsreligionerna. Tålmod hör också till de moraliska grundprinciperna inom buddhism. Även inom islam och hinduismen är tålmod påbjudet. Det är ämnat att styra människans sätt att hantera livet och dess utmaningar.

TÅLAMOD I DAGENS VÄRLD

Men hur fungerar tålmod i dagens värld? Är det något som är förpassat till religionernas "mystiska" sfär? Hur passar tålmod in i ett hektiskt och krävande samhälle där resultat och svar skall komma omedelbart?

Tålmod hör ihop med att stanna upp. Bli stilla. Andas. Reflektera. I en värld som inte var lika uppkopplad och online som vår utgjorde tålmodet en del av det dagliga livet. När mycket gjordes med handens och kroppens kraft krävdes det uthållighet och tålmod för att nå ett resultat. När effektiviteten ökades med hjälp av maskiner och innovationer var tålmodet inte längre lika viktigt.

)) Hur passar tålmod in i ett hektiskt och krävande samhälle där resultat och svar skall komma omedelbart?))

Inom klosterkulturen, retreatverksamheten och meditationen har utövandet av tålmod en central plats.

Men den intressanta frågan blir om tålmod har något gott att ge en mänska i dagens värld. Eller är det så att den dygden har förpassats bort från det dagliga livets scen?

TÅLAMOD ÄR ETT VERKTYG

De olika dygderna kan ses som verktyg för ett bra liv men samtidigt också som ett mål att eftersträva och värderingar att efterleva. Under kristendomens framväxt ökade kravet på konkretisering av den kristna tron i vardagens liv. De stora dygderna utvecklades i olika pedagogiska system som hjälp och stöd för mänskan. Men i ärlighetens namn bör det även påpekas att dessa system även utgjorde ett verktyg för överheten att styra och bestämma över mänskors liv.

Min tanke är att det är klokt att reflektera över utövandet av tålmod. Det kan verkligen vara ett nyttigt verktyg i dagens utmanande värld. Jag tänker att tålmod är ett verktyg som hjälper att begrunda och reflektera, att bli varse stunden. Det inrymmer en rätt att ta tag i det egna livet. Det är inte en flykt undan ansvar, snarare ett sätt att också ta ansvar för resultat och konsekvenser på längre sikt.

Tålmod är också att vänta. Vissa saker kan inte åtgärdas omedelbart. Att vänta och inhämta mera information är ofta tålmodskrävande men slutresultatet är också ofta bättre genomtänkt och reflekterande. I utövandet av tålmod ges också bättre rum för att skapa dialog med andra.

TÅLAMOD ÄR INTE TRÖGHET

Tålmod är inte tröghet, nej snarare tvärtom. Att utöva tålmod innebär en saklig avstämning

och positionsbestämning, vilket betyder att man konstaterar hur långt man kommit i ett projekt eller en uppgift. Därtill reflekterar man över det som gjorts och skapar konkreta mål för det fortsatta.

Ogjorda uppgifter eller outrett relationstrassel åter energi och är ibland ångestskapande. Verktuget tålmod övar oss i att fördjupa och reflektera och åtgärda det som behöver göras. Ibland talar man om självreglering eller självkontroll. Det låter pådyvlat och givet för de starka. För det är när vi känner oss svaga vi behöver finna inre styrka. Då handlar det inte om kontroll utan om reflektion och landning som ger ett fundament för mänskan att hantera sitt liv. Innan vi tar aktivt tag i något behöver vi gå inåt och reflektera, det är att utöva tålmod. Då utvecklar vi vår förmåga att hantera vårt liv gentemot yttre påtryckning och externa livshändelser.

SAMMANFATTNING

Det finns många goda värderingar att reflektera över som stöd för livet och livets frågor. En av dessa är tålmod, ett verktyg för både inre bruk och användning utåt för att skapa utrymme för fördjupad dialog i de stora frågorna men och också för de personliga.

Dygden tålmod har funnits med i kristenheten som ett verktyg att i ödmjukhet reflektera över livet och dess givare Gud själv. Betoningarna har varit olika genom tiderna. Idag stiger utövandet av tålmod fram som en möjlighet i en splittrad värld.

■ Text: Anders Lindström
Foto: Pixabay/Jacek Czerwieniec

tror hoppas älskar

#FÖRSAMLINGSVALET EV. LUTH. KYRKAN I FINLAND[†]

DIN RÖST BEHÖVS INOM KYRKAN!

VAL UTGÖR GRUNDSTENEN I VÅR DEMOKRATI.

Därför är det viktigt att rösta i val.

En del val, jag tänker närmast på president- och riksdagsvalen, fyller media och syns tydligt i gatubilden, medan andra val, som till exempel församlingsvalen, ofta får ganska lite utrymme i spalterna.

Ändå är det kanske just i församlingsvalet som en enskild röst helt konkret kan få stor betydelse. Den **20 november** är det val i vår evangelisk lutherska kyrka. Alla medlemmar i församlingen som är 16 år eller äldre får rösta. Rösträtt har med andra ord yngre personer än i kommunala och i statliga val och många är förstagångsväljare.

Det är viktigt att det finns
en bred palett av kandidater
att välja mellan

Oberoende av hur ofta vi själva besöker kyrkan är det viktigt att se, att de vi väljer in att representera oss i kyrkans beslutsfattande organ har en mycket viktig roll. Kyrkan är naturligtvis ett andligt hem, men den är också en kulturbärare och en grundbult i vårt västerländska samhälle och i vår historia. De vi väljer in är centrala påverkare då kyrkan anställer ny personal, då man beslutar om kyrkans byggnader och fastigheter eller om ekonomiska frågor.

Kyrkans roll i samhället har ändrat och i dag har olika typer av dagklubbar, föräldragrupper, ungdomsverksamhet och grupper för äldre eller ensamma personer i vårt samhälle en stor roll. Allt det här och tyngdpunkterna i verksamheten, är sådant som de invalda har att ta ställning till och påverka verksamheten. Kyrkan ska i dag vara en integrerad och aktiv del av samhället. Jag är glad över att vår egen församling hör till föregångarna i det här avseendet.

I alla val är det bara genom att använda sin rösträtt som man kan påverka vem som blir vald och – i det här fallet – kyrkans linje. Vill du ha din åsikt representerad – vilken den än är – till exempel i kvinnoprästfrågan, kyrkans syn på samkönade äktenskap eller till de mera konkreta frågorna gällande verksamheten skall du rösta.

Allt kan man inte ändra – men genom att vara aktiv kan man stegvis få frågor framåt

TILL DIG SOM ÖVERVÄGER ATT STÄLLA UPP – eller till dig som inte ens tänkt den tanken – säger jag, fundera på saken. Det är viktigt att det finns en bred palett av kandidater att välja mellan. Unga och gamla, kvinnor och män, kandidater med olika kunskande och livserfarenhet och kandidater med olika syn på saker och ting. Diskussion och olika åsikter för alltid saker framåt. Allt kan man inte ändra – men genom att vara aktiv kan man stegvis få frågor framåt.

EGENTLIGEN ÄR DET TVÅ VAL SAMTIDIGT. Vi röstar på dels medlemmar till Raseborgs kyrkliga samfällighet och dels medlemmar till vår egen församling, Ekenäsnejdens svenska församling, beslutande organ. Vad det är för skillnad i rollerna mellan den kyrkliga samfällighetens fullmäktige och församlingsrådet är kanske inte så viktigt för oss som röstar. Huvudsaken är att vi har bra personer som representerar oss där.

Därför är det viktigt att rösta i församlingsvalet i november!

Thomas Blomqvist

Minister för nordiskt samarbete och jämställdhet

Om Thomas Blomqvist

Thomas Blomqvist är medlem av Ekenäsnejdens svenska församling.

Han är riksdagsledamot sedan år 1997 och minister för nordiskt samarbete och jämställdhet sedan år 2019.

Thomas Blomqvist är fullmäktigeledamot i Raseborgs stad.

Vill du bli förtroendevald?

Kandidatnomineringen avslutas 15.9.2022 kl. 16.00. Som kandidat bör du fylla 18 år senast på valdagen den **20.11** och senast den **15.9** vara registrerad som konfirmerad medlem av den evangelisk lutherska kyrkan i Finland. Ytterligare info hittar du på webbplatsen forsamlingsvalet.fi

Viktiga datum

Söndag 20.11.2022

Valdagen, röstning kl. 11-20 i Ekenäs kyrka

Tisdag 8.11 - lördag 12.11.2022

Förhandsröstning på olika ställen

Till varje röstberättigad skickas i god tid före valet ett personligt meddelandekort om valets olika datum och röstningsplatser.

Diakonins jubileumsår 2022

Utbildningen av diakonissor som gav kvinnor en möjlighet att arbeta i kyrkan inleddes och den **1.9.1872** vigdes Finlands första diakonissa, Mathilda Hoffman, i Viborg. I år firas diakonins **150 årsjubileum**.

I oktober 1914 fick Ekenäs församling sin första diakonissa i **Signe Karlsson**. Ekenäsborna engagerade sig aktivt och det ordnades både insamlingar, konserter och basarer för att samla in pengar för att möjliggöra verksamheten. Diakonissans huvuduppgift var att besöka mindre bemedlade sjuka i Ekenäs stad med omnejd för att ge dem den hjälp och vård de behövde. I början var det uttryckligen diakonissornas främsta uppgift att besöka sjuka och ge dem vård. Därtill besökte de gamla och fattiga och i synnerhet till jul fördes gåvor till de mest utsatta. Som exempel kan nämnas att julutdelningen 1924 bestod av torra varor som mjöl, gryn, socker och kaffe och dessutom 40 kg fläsk, 30 limpor och 42 längder, samt mindre penningbidrag. Diakonissan **Ester Särs** var sommaren 1937 ensam ansvarig för hemsjukvården då staden inte hade någon sjuksköterska. Diakonissornas arbete skedde ofta i samarbete med kommunen och 1930 uppskattade man att

80 procent av den ambulerande sjukvården sköttes av diakonissor.

EFTER KRIGET BÖRJADE MAN mer betona kyrkans sociala ansvar och den diakonala sjukvården blev allt mer social diakoni som främst riktade sig till de evakuerade och de stupades familjer. Allt eftersom den kommunala sjukvården utvecklades på 1950 och -60-talen kom diakonin allt mera att inrikta sig på själavård. I och med folkhälsolagen 1972 tog kommunerna över hela ansvaret för sjukvården och diakonin blev kyrkans egen verksamhet.

Bland annat började man då ordna pensionärsträffar som blev mycket populära. Många var också aktiva i kretsarna där flitiga kvinnor umgicks och handarbetade och sålde sina alster på basarer. På så sätt samlades medel för både diakoni och mission.

Idag har pensionärsföreningarna tagit över de stora träffarna och kretsarna har blivit mindre. Få vill numera förbinda sig till regelbunden verksamhet. Därför har det visat sig att lågtröskelverksamhet dit man kan gå när man har lust är bättre. I Ekenäs finns *Gemenskapens vardagsrum* dit man varje måndag kan sticka sig in för

Stödgruppen för minnessjuka och närstående, som är en del av församlingens diakoniverksamhet, träffas regelbundet i Ekenäs församlingshem. Gruppen är ett samarbete med Nylands Minneslots. I förgrunden Petra Karjalainen från NM och församlingens diakon Carola Lupander. Foto: Y. Lindström

en kopp kaffe och kravfritt umgänge. Luncherna i församlingshemmen i Ekenäs och Tenala har också de låg tröskel. För 5 € får man en god soppa och sällskap. En allt viktigare del av verksamheten idag är frivilligverksamheten.

NÖDEN HAR MÅNGA ANSIKTEN och det är svårt att bedöma var nöden är som störst. På diakonimottagningen försöker vi klargöra livssituationen och hjälpa människor att hitta hjälp också på annat håll. I vissa fall kan diakonin hjälpa vid akuta ekonomiska problem. Ofta är besöken på Matbanken tillräcklig hjälp. Trots att vi i första hand försöker locka ensamma ut ur sina vrår för att träffa andra är hembesöken fortfarande en

viktig del av arbetet. Det finns alltid de som av olika orsaker behöver denna extra omsorg.

I dag har lutherska kyrkan i Finland ca 1 300 diakoniarbetare. I Ekenäs arbetar för tillfället tre diakoniarbetare. Vår insats är viktig, men vi kan bara göra en del. För att vi få anställda ska kunna utföra vårt arbete behöver vi hjälp av frivilliga. Matbanksverksamheten och besöksvänstjänsten är helt beroende av frivilliga krafter.

Varje människa med gott hjärta kan förverkliga diakoni genom att visa omsorg om sin medmänniska i vardagen.

Carola Lupander

Diakon i Ekenäsnejdens sv. församling

Orgeln i Bromarv - 40 år

VÄLKOMMEN TILL MUSIKANDAKT

i Bromarvs kyrka på domsöndagen
den **20 november klockan 16.**

På orgeln som kantor Johannes
Strömblad var med om att planera
hör vi musik av Johann Sebastian
Bach och Sulo Salonen. Musikand-
akten har rubriken *Orgelmusik vid
kyrkoårets slut.* Vid orgeln sitter
**Anders Storbacka. Ann-Sofi Stor-
backa** håller andakt och berättar
intressanta detaljer om musiken.

JAG MINNS MYCKET VÄL när jag hörde nyheten om att Bromarvs kyrka hade brunnit. I branden förstördes även kyrkans orgel. På läktaren fanns före branden en vacker orgelfasad, och bakom den en orgel byggd 1968 av Hans Heinrich i Maxmo. Orgeln hade 20 stämmor och var Heinrichs opus 10. ”Klangen var bra”, sade kantor **Johannes Strömblad** om orgeln.

Fasaden hörde ursprungligen till kyrkans förra orgel, byggd 1885, av Jens Alexander Zachariassen i Nystad. När den unge Gottfrid Gräsbeck samlade material till sin avhandling om orgelbyggaren Zachariassen hörde orgeln i Bromarv till de instrument han noggrant undersökte.

För Johannes Strömblad var det viktigt att få en fin orgel till den nya kyrkan. Vid högmässan på första advent senaste år firade vi Bromarvs kyrkas 40 årsjubileum. Då hade också orgeln tjänat i 40 år, också den är värd att uppmärksammas. I Bo Wessmans bok *Två kyrkor, Bromarfs kyrkor och församling* finns ett fotografi av ”klockarfar” Strömblad bärande en av den nya orgelns största träpipor. Glädjen i hans ansiktsuttryck är inte att ta miste på. Det hade lyckats, orgeln blev mycket fin!

ORGELN ÄR BYGGD 1981 av Kangasala Orgelfabrik. Den har 19 stämmor och bär opustalet 1008. En kuriositet: orgeltillverkningen i Kangasala fick sin början när Anders Thulé, efter att år 1844 ha byggt orgeln i Ekenäs kyrka, slog sig ner i Kangasala. Orgeln i Ekenäs är ännu i bruk och räknas som Kangasalas opus 1. Bevarade orglar av Anders Thulé i grannskapet hittar vi i Halikko kyrka (1851) och kororgeln i Finby (1861). Andra orglar från Kangasala värda att nämnas är Finlands största orgel i Lappo domkyrka (1938) och orgeln i Finlandia-husets konsertsal (1973). I vårt prosteri har vi Kangasala-orglar i Sankta Maria kyrka, Pojo (1975), och i Sankta Katarina kyrka, Karis (1980). På läktaren i Vichtis kyrka finns en makalöst fin Kangasala-orgel från 1929.

MED STÄMMA AVSES en rad pipor, vanligen en pipa per tangent, som avger samma klangfärg klaviaturen igenom. Orgeln i Bromarv har två manualer och pedal. Antalet pipor i orgeln kan lätt räknas ut med multiplikation och addition: 1 296 stycken. Tre av stämmorna är *tungstämmor* där tonen bildas genom att en metalltunga vibrerar mot ett munstycke. De övriga stämmorna är *labialstämmor* där tonen bildas som i en blockflöjt. Tre stämmor är *blandstämmor* med fler än en pipa per tangent. De längsta piporna är 2,5 meter långa, de kortaste bara några centimeter. De flesta piporna är gjorda av *orgelmetall*, en legering av tenn och bly. Några pipor är av trä, några av koppar. Fem stämmor har täckta pipor i övre ändan, *gedakter*, de övriga stämmorna har öppna pipor. En täckt pipa avger en ton som är en oktav lägre än en öppen pipa av samma längd. Detta inverkar givetvis också på

klangfärgen. Två stämmor har koniska pipor. För att få önskad klangfärg kan organisten kombinera orgelns 19 stämmor på ett i det närmaste oändligt antal sätt. Fasaden pryds av första manualens viktigaste stämma, benämnd *Principal*. Stämman utgör ryggraden i hela orgelns klang. Den vackra fasaden är fint anpassad till kyrkorummet och utformad av kyrkans arkitekt **Carl-Johan Slotte** i samarbete med Kangasala Orgelfabrik.

ORGELN I BROMARV har en enorm potential. Här spelar man samtliga orgelverk av Johann Sebastian Bach. I praktiken skulle detta betyda 25 orgelkonserter på en knapp timmes längd. I Finland har kanske fem organister vågat sig på detta. Vid repertoarspel lämpar sig orgeln allra bäst för tidig barockmusik och modern musik. Tonsättare som verkligen kommer till sin rätt i Bromarv är t.ex. Pachelbel, Buxtehude, Hindemith och Salonen. Orgelmusik från 1800-talet kräver däremot en mera grundtonsmättad klang. Vill man spela Bruckner, Mendelssohn och Rheinberger – då åker man till Tenala. I Tenala kyrka finns en Zachariassen-orgel från 1887 bevarad i mycket fint skick.

SOM GUDSTJÄNSTINSTRUMENT är Bromarv-orgeln utmärkt, men till psalmspelet kunde man kanske önska sig en mindre övertonsrik klang. Orgeln är ett barn av sin tid, och för 40 år sedan var idealet en ljus, övertonsrik klang. Men hur orgeln klingar beror givetvis också på organistens omdöme, intresse och förmåga. Också som övningsinstrument är orgeln utmärkt. Här får man öva i fred. Instrumentet får ärligen en översyn av fackman, något som jag verkligen hoppas att får fortsätta. Vård av orgel är samtidigt också vård av organist. Man blir på gott humör när allt stämmer, när allt är jämnt och fint. Några ”krämpor” i orgeln har jag ännu inte lagt märke till.

TYCKTE NÅGON ATT DETTA VAR INTRESSANT? Jag kan försäkra: det är intressant. Orglar kan vara mycket olika till utformning, egenskaper, klang och karaktär. Raseborgs prosteri är ett orgelprosteri. I Fagerviks kyrka finns Finlands äldsta orgel i spelbart skick, byggd på Söder i Stockholm, troligen år 1726. Andra historiska orglar har vi i Snappertuna (Gustav Normann, Tallinn 1884) och de redan nämnda instrumenten i Ekenäs och Tenala. Endast tre år skiljer orglarna i Tenala och Snappertuna åt. Men som orgelbyggare var Zachariassen och Normann varandras totala motsatser. Zachariassen byggde modernt för sin tid, medan Normann höll sig till äldre metoder. Man kunde tro att ett sekel skiljer orglarna åt. Att spela på våra orglar innebär förflyttning i tid och rum för alla sinnen. Är man organist och bosatt i Raseborg behöver man inte ha begärelse till sin nästas orgel.

■ Text & foto: Anders Storbacka

Att välja rätt

ANTALET VAL vi människor tvingas göra har ökat enormt genom århundraden. Detta inte minst på grund av den tekniska och samhällsliga utvecklingen. Tidigare var det mycket som för en individ helt enkelt bara blev och som bestämdes av andra personer eller omständigheter. Möjligheterna att påverka sitt eget liv var minst sagt begränsade, och man fick endast nöja sig med den situationen. Idag har vi en personlig frihet som man egentligen inte någonsin tidigare haft. Samtidigt förväntas det av oss att vi jämt ska ta ställning till olika saker som påverkar våra allas dagliga liv och vilken riktning samhället tar.

JAG LÄSTE EN GÅNG att vi gör långt över 30 000 val varje dag – varav de flesta är omedvetna. Det gäller allt från vilken skjorta vi på morgonen ska välja till vad vi senare på dagen ska äta till middag. Givetvis gäller det också mera avgörande livsfrågor så som val av utbildning, yrke och massor av annat som präglar våra liv och gör dem till just våra egna liv. Kort sagt består hela vårt liv av olika val. Varje val i sin tur påverkar andra val och omval.

VI HAR ALLA PLÅGATS med frågan ”hur ska jag välja rätt?” Att göra enkelt för sig och välja det alternativ som bjuder minst motstånd känns oftast det mest frestande, men är det, när allt kommer omkring, det rätta? Det vet man förstås sällan på förhand. Eller

borde man välja något som man har mest erfarenhet och kunskap om? I slutändan visar det sig ofta att många av de val som vi gör är varken särskilt noga övertänkta eller fiffiga. Dessutom tenderar vi att välja sådant som gör andra personer glada och inte sårar någon, som inte ställer till problem eller skapar oreda. Sådana val borde väl vara bra val – eller? Om vi ändå, mot förmodan, gör våra val efter mera rationella kriterier än vad som innerst inne hos oss känns rätt så är sannolikheten stor att vi förr eller senare ångrar tagna beslut och pinar oss själva (och andra) med att varför man valde så här när man i själva verket hela tiden nog insåg att man borde ha valt annorlunda... vad jobbigt...

DET ÄR ALLTID LÄTT att vara efterklok. Trots detta finns det sällan orsak att ångra tidigare val och beslut, oavsett hur bristande, blåögda och till och med dumma de än efteråt tycks vara. Detta eftersom vi många gånger helt enkelt inte vet vad vi själva vill, förrän vi får vara med om något som vi absolut inte vill uppleva eller åstadkomma. Väljer man det alternativ som på noga övervägda grunder känns rätt, fränsett hur svår beslutsprocessen är, så finns det sällan på riktigt något att ångra. Hur vi än väljer måste vi acceptera att våra val alltid får konsekvenser. Att man på grund av detta i sin tur skulle lämna något ovalt blir därmed också ett val.

Jag är **Timo Laurila**, kaptenlöjtnant i a. och arbetade i Försvarsmakten 1986–2018. Sedan 2019 jobbar jag i Axxell som arbetarskyddschef och sakkunnig för ledningssystem. Jag är 56 år, gift och har två vuxna barn, ett barnbarn och två taxar, Ada och Aino. 2019–2022 har jag varit församlingens representant i gemensamma kyrkofullmäktige.

GRUBBLA INTE ÖVER dina gamla beslut. Använd din möjlighet till valfrihet. Människan är i sina teorier och handlingar alltid felbar och det som är skapat av människan är i sin tur inte fullkomligt. Ägna i stället din egen tillvaro en tanke. Du får leva i ett fritt, tryggt och demokratiskt land. Du har möjlighet att påverka och bestämma över det mesta av ditt liv. Ägna också en tanke åt hur det skulle vara att bli fräntagen allt detta och vad det skulle kräva av dig – och många andra – för att få tillbaka det.

Så därför; Vad du än väljer i en värld där du kan välja nästan vad som helst. Välj att vara snäll!

”Låt dig inte besegras av det onda, utan besegra det onda med det goda.” (Romarbrevet 12:21)

MIN PERSONLIGA VINKEL är kolumnen där *Mitt i livet* låter lekmän komma till tals med personliga tankar och insikter om vardagen utifrån den egna livssituationen.

MÖTESPLATSER OCH TRÄFFPUNKTER

KARLAGRUPPEN

- träffpunkt för män i alla åldrar. Vi möts en gång per månad. Följ med vår veckoannonsering i E-U, samt på webben. Gruppen leds av Wille Westerholm. **Start 14.9 kl. 14** när vi besöker garnisonen i Dragsvik. Vi träffas på garnisonens parkering kl. 13:55 och samåker till området. Först på programmet är kaffe och munk i Soldathemmet. Sedan bekantar vi oss med kaptenbostället. Vår värd och guide är militärpräst Markus Weckström.

FÖLJANDE TRÄFFAR:

- **on 5.10** kl. 15, grillsäsongens avslutning. Platsen bestäms senare
- **ti 8.11** kl. 15 i Ekenäs församlingshem, föreläsning
- **on 14.12** kl. 15 i Ekenäs församlingshem, karlagruppens julgröt

BOKSLUKARNA

- öppen läsecirkel med livsåskådningsinriktning för dem som tycker om att läsa och kanske berätta om det man läst. Träffarna hålls i församlingshemmet i regel sista onsdagen i månaden kl. 17.30. Gruppen leds av Ann-Sofi Storbacka och Ringa Sandelin.

Start 31.8.

FÖLJANDE TRÄFFAR: **21.9, 26.10, 30.11**

SKATTLLETARNA

- bibelsamtalsgrupp som samlas kl. 12.30 en torsdag per månad i Tenala församlingshem.

Start 8.9.

FÖLJANDE TRÄFFAR: **6.10, 3.11, 1.12**

NOTIS

Nya kyrkoherdeporträtt i olja

Redan en längre tid har det funnits planer på att ge de forna kyrkoherdarna i Ekenäs församling, **Lucas Victorzon** och **Magnus Bergroth**, en värdig porträttplats i församlingshemmet.

2021, under pågående pandemi, konkretiserades idén då församlingrådet beslöt att låta måla av de befintliga mindre fotografiporträtten.

Från vänster: Mikael Öblom (khde 1942-1973, samt tf 1976-1979), Lucas Victorzon (khde 1973-1978) och Magnus Bergroth (khde 1979-1993).

Genom att låta utföra dem i olja och samtidigt förstora dem ville man ge dem en jämlikare position bredvid storfigurstavlan av församlingens långvarige kyrkoherde **Mikael Öblom** från tiden före Victorzon och Bergroth. Till att utföra måleriarbetet valdes Ekenäskonstnären **Nina Henriksson**.

De färdiga tavlorna planerade man att avtacka på trettondag i år, men coronapandemin satte stopp för det. Först när restriktionerna lättade fram på värkanten

Församlingsspastor Meri Yliportimo avtackar Nina Henriksson.

kunde avtäckningen ske i samband med en av årets jubilarfester i församlingshemmet. Konstnären själv fanns på plats och avtackades.

Därmed har de forna kyrkoherdarna fått en värdig plats på ett väl synligt ställe i församlingshemmet's festsal. (YL)

Lucia

står snart igen för dörren!

Hösten är här och förr än vi anar är det dags att tänka på luciaval i Ekenäs. Den **10-23 oktober** tar vi emot anmälningar till årets kandidatbuckning. Röstningen pågår därefter under tiden **4-21 november**.

VILL DU STÄLLA UPP ELLER KÄNNER DU NÅGON SOM VILL?

Lämplig som lucia är flickor i åldern 16-23 år från området Ekenäs - Tenala - Snappertuna - Bromarv. Luciauppdraget går till stor del ut på att sjunga och sångtalang i lämplig portion är till klar nytta för den som ställer upp.

Kandidatbucketten begränsas som tidigare till fem flickor eftersom vår luciarekvisita är anskaffad för just det antalet.

ANMÄL DIG SÅ HÄR

Anmälningar tas emot per e-post till yvonne.lindstrom@evl.fi eller per brev till Ekenäsnejdens sv. församling, Larssonsvägen 1, 10600 Ekenäs. Notera att anmälningarna tas emot i anmälningsordning och att e-post levereras snabbast.

Kom också ihåg att bifoga ett rätt nytaget foto på den som anmäls, samt uppgifter om ålder, e-postadress och aktuellt telefonnummer.

Vi ser med spänning fram emot en glad kandidatbuckett och en livlig luciasång! Ytterligare information finns att ta del av på vår webbplats ekenasnejdensforsamling.fi

Ekenäs lucia 2021, Felicia, med sina tärnor och luciamammor.

ETT SAMTAL

om en familjs kamp och resa när man förlorar ett barn

2020 förlorade **Sandra Holmgård** och hennes man sitt första barn Oliver som blev bara fyra och ett halvt år. Boken *Då vi bara hade nu* (Fontana Media 2022) handlar om att ha ett svårt sjukt barn, om att mista ett barn, om sorgen och hur man lever med den. Den handlar också om den djupa glädjen över de barn man fick och hur kärleken och närvaron förvandlar en. Mitt i sorgen väntade Sandra Olivers lillebror Vide, som föddes i maj 2020.

Sandra Holmgård, 33, är bosatt i Pedersöre, utbildad lärare i modersmål och litteratur och arbetar för tillfället som journalist. Hon medverkade som skribent på bloggen Andetag år 2020-2021 och var Radio Vegas sommarpratare sommaren 2022.

Kyrkoherde **Anders Lindström** samtalar med Sandra Holmgård. Musikprogram.

Enkel servering.

TORSDAG 10 NOVEMBER KL. 19

Ekenäs församlingshem, Larssonsvägen 1

LITTERÄR HÖGMÄSSA

Predikant i högmässan är **Monica Vikström-Jokela**.

Vikström-Jokela har skrivit böcker främst för barn och lyckas kombinera humor och eftertanke på ett finurligt sätt. Bland annat hennes serie om den modiga och roliga *Ellen Annorlunda* har blivit mycket uppskattad. Delar av serien har översatts till finska (Otava) och norska (IKO-forlaget). Därtill har hon skrivit ett stort antal dramamanuskript för barnprogrammen i Yle Fem.

Kyrkoherde **Anders Lindström**, liturg
Inkeri Aittola, kantor

Högmässan radieras.

SÖNDAG 13 NOVEMBER KL. 10

Ekenäs kyrka

Håll om mig

Livsavgörande samtal om kärlek

Ett utbildningsprogram för par
skapat av Sue Johnson

Håll om mig- parrelationskurs

Kom med på en parrelationskurs där du lär känna dig själv och din partner bättre och får redskap till en positiv förändring i er relation. Kursen baserar sig på den kanadensiska Sue Johnsons emotionellt fokuserade parterapi och lämpar sig för par som vill förstå sin relation bättre och fördjupa sin gemenskap och närhet. Kursen är intensiv och förutsätter att man kan delta i alla träffar och förbinda sig till arbetet. Par vars relation har stora, olösta problem, eller där det förekommer våld eller missbruk rekommenderas inte att delta i kursen, utan söka sig till parterapi. Före kursstart görs en intervju med alla par. Det finns plats för åtta par.

Kursens första och sista samling sker i Ingå, mellan-samlingarna sker online på Teams.

Datum:

- Lördag 15 oktober kl 10-15 (Ingå, Prästgården)
- Måndagarna 24 och 31 oktober och 7 och 14 november kl 18-20 (online, Teams)
- Lördag 19 november kl 10-15 (Ingå, Prästgården)

Innehåll:

Kursen består av föreläsningar, videomaterial, uppgifter och övningar parvis och hemuppgifter. Kursbok är Sue Johnson: Håll om mig. Sju livsavgörande samtal om kärlek. Kursen är gratis. Deltagarna står själva för lunchkostnader och kursmaterial. Vi gör en sambeställning av kursboken.

Bönens olika språk och uttryck

Kvinnoweekend på Stiftsgården Lärkkulla 7-8.10.2022

Välkommen till en öppen grupp för kvinnor som vill dela stunder i livet med varandra.

Huvudtalare är prästen och författaren Katarina Gäddnäs samt Maria Repo-Rostedt som är präst och också utbildad retreatledare.

Bönen tar sig uttryck i kristen meditation – tystnaden, i sången, i målandet – med uttryck i färg och bilder och i stillhetens yoga – bön med kroppsövelser.

Unna Dig ett dygns avkoppling tillsammans med andra kvinnor för att dela tankar och erfarenheter.

Anmälan:
Anmälan senast 21.9.2022 via <https://www.lyyti.in/Kvinnoweekend>

Kostnader:
Totala kostnaderna för kosten är 47,50 €
Kost enbart fredag 15 €, kost enbart lördag 32,50 €
Möjlighet till övernattning, enkelrum 79 €/natt, dubbelrum 49 €/natt

Arrangörer: Lärkkulla stiftelsen, Ekenäsnejdens svenska församling, Karis-Pojo svenska församling

Mera information: www.larkkulla.net

Kursens teman:

1. Kärleken i nytt ljus – Att förstå kärlek och känslomässig lyhördhet
2. Vad blev det av vår kärlek? Känna igen demondialogerna
3. Hitta de ömma punkterna
4. Gå tillbaka till en jobbig händelse
5. Håll om mig – engagemang och samhörighet
6. Förlåta den som gjort dig illa
7. Skapa närhet genom sex och beröring
8. Hålla kärleken levande

Anmälan från 15 augusti, senast 30 september till yvonne.terlinden@evl.fi, tfn 044 3123 505

Mera information: anja.saloheimo@evl.fi och yvonne.terlinden@evl.fi

Kursledare: familjerådgivarna Anja Saloheimo och Yvonne Terlinden

Arrangörer: Kyrkslätt familjerådgivningscentral (Kyrkslätt kyrkliga samfällighet) och Familjerådgivningscentralen Raseborg (Raseborgs kyrkliga samfällighet)

Gudstjänsterna är i regel högmässor eller kvällsmässor (KVM) med nattvard.
GDT = gudstjänst utan nattvard.
AND = andakt.

September

- 4.9 13 S E PINGST - JESUS VÅR HELARE**
Kl. 10 Ekenäs kyrka
Kl. 10 Tenala kyrka
Kl. 13.30 Ekenäs kyrka. Teckenspråkig mässa
- 11.9 14 S. E. PINGST - VÅR NÄSTA**
Kl. 10 Ekenäs kyrka
Kl. 12 Kolmilan Snappertuna. GDT
Kl. 16 Bromarvs kyrka. Musik-AND
Kl. 18 Ekenäs kyrka. Stenmässa
- 18.9 15 S E PINGST - TACKSAMHET**
Kl. 10 Ekenäs kyrka
Kl. 12 Snappertuna kyrka
Kl. 18 Tenala kyrka. KVM
- 25.9 16 S E PINGST - GUDS OMSORG**
Kl. 10 Ekenäs kyrka
Kl. 12 Bromarvs kyrka

Oktober

- 2.10 MIKAELIDAGEN - ÄNGLARNAS DAG**
Kl. 10 Ekenäs kyrka
Kl. 11 Ekenäs församlingshem. Familjekyrka med lunch
Kl. 18 Snappertuna kyrka. KVM
- 9.10 18 S E PINGST - JESUS GER LIV**
Kl. 10 Ekenäs kyrka. Äldres dag. Festligt kyrkkaffe i kyrkan. (Se sid. 30)
Kl. 12 Bromarvs kyrka. De äldres dag. Festligt kyrkkaffe i församlingshemmet. (Se sid. 30)
Kl. 18 Ekenäs kyrka. Stenmässa
- 16.10 19 S E PINGST - DET DUBBLA KÄRLEKSBUDET**
Kl. 10 Ekenäs kyrka
Kl. 12 Snappertuna kyrka
- 23.10 20 S E PINGST - TRO OCH OTRO**
Kl. 10 Ekenäs kyrka. Wille Westerholm installeras som kaplan i församlingen. Kyrkkaffe i församlingshemmet.
Kl. 16 Tenala kyrka. Musik-AND
- 30.10 21 S E PINGST - JESU SÄNDEBUD**
Kl. 10 Ekenäs kyrka
Kl. 12 Bromarvs kyrka. GDT

Förändringar kan förekomma. Följ med ev. uppdaterad info på vår webbplats, i veckoannonsen i Etelä-Uusimaa eller ring och fråga.

November

- 5.11 ALLA HELGONS DAG – MÄSSA I TRÖST OCH HOPP**
Ljuständning för de församlingsmedlemmar som avlidit under tiden allhelgona 2021 – allhelgona 2022.
- Kl. 10 Ekenäs kyrka
Kl. 10 Tenala kyrka
Kl. 13 Bromarvs kyrka
Kl. 13 Snappertuna kyrka
- 6.11 REFORMATIONSDAGEN – TRONS GRUND**
Kl. 10 Ekenäs kyrka
- 13.11 UPPBROTTETS SÖNDAG**
Kl. 10 Ekenäs kyrka. Litterär mäsä. Pred Monica Vikström-Jokela
Kl. 16 Snappertuna kyrka. Musik-AND
- 20.11 DOMSÖNDAGEN – KRISTUS HERRE ÖVER ALLTING**
Kl. 10 Ekenäs kyrka. Församlingsvalet inleds efter högmässan
Kl. 10 Tenala kyrka
Kl. 16 Bromarvs kyrka. Musik-AND, Anders och Ann-Sofi Storbacka
- 27.11 1 ADVENT – DET NYA KYRKOÅRET BÖRJAR. HOSIANNA**
Kom och sjung med i Hosianna-hymnen!
Mässor och gudstjänster för alla åldrar:
- Kl. 10 Ekenäs kyrka
Kl. 10 Tenala kyrka
Kl. 13 Bromarvs kyrka
Kl. 13 Snappertuna kyrka

KYRKANS SAMTALSTJÄNST – FÖR DIG I FÖRTROENDE

Du kan ringa, chatta eller skriva ett brev på nätet.

RING 0400 22 11 90,

vi är öppna alla dagar klockan 20-23

CHATTA Vi är öppna måndag till torsdag 19-21

SKRIV Nätjouren

Du når oss här: <https://evl.fi/kyrkanssamtalstjanst>

STENMÄSSA

- 11.9 kl. 18 i Ekenäs kyrka
9.10 kl. 18 i Ekenäs kyrka
En stillhetens, eftertankens, bönnens och gemenskapens gudstjänst med nattvard.

FAMILJEKYRKA

- 2.10 kl. 11 i Ekenäs församlingshem,
lunch för hela familjen
11.12 kl. 11 i Ekenäs församlingshem,
lunch för hela familjen. Bokutdelning
till alla barn som fyllt 4 år

MUSIKANDAKT

- 11.9 kl. 16 i Bromarvs kyrka:
"När löven faller av – höstliga sånger
och musik"
23.10 kl. 16 i Tenala kyrka:
"En ny sång"
13.11 kl. 16 i Snappertuna kyrka:
"När löven faller av – höstliga sånger
och musik"
20.11 kl. 16 i Bromarvs kyrka:
"Orgelmusik vid kyrkoårets slut"

KVÄLLSMÄSSA

- 18.9 kl. 18 i Tenala kyrka
2.10 kl. 18 i Snappertuna kyrka

Förbön

- **I ALLA VÅRA KYRKOR I EKENÄSNEJDEN** finns möjlighet att skriva och lämna kvar lappar eller formulär med önskan om förbön för egen eller andras livssituation. Förbönsämnena bärs fram anonymt i söndagens gudstjänst.
- **DU KAN FYLLA I** ett elektroniskt anonymt förbönsformulär på Ekenäsnejdens svenska församlings webbplats. Förbönsämnena bärs fram anonymt i söndagens högmässa.
- **DU KAN PERSONLIGEN** ta kontakt med någon anställd gällande förbön eller vända dig direkt till förbönsgruppen i Ekenäs (carita.englund@gmail.com).

Ekenäs kyrka

- Fr 30.9 kl. 19** **Sounds of Love**
Ellington, Mingus, Beyoncé, Gärdestad m.fl.
Tove Wingren, sång
Patrick Wingren, piano
Rickard Slotte, flygelhorn
Fritt inträde | Programblad 20€, studerande och pensionär 15€
- Lö 5.11 kl. 18** **Requiem²**
Franz Schubert: Deutsche Trauermesse D 621
Ferdinand Schubert: Requiem Op. 9
Kör, orgel, solister
Dir. Inkeri Aittola
Fritt inträde
- Lö 19.11 kl. 18** **Kyrkokonsert**
Florakören och Brahe Djäkner
Dirigent Ulf Långbacka
Fritt inträde | Programblad 10€

Snappertuna kyrka

- Sö 13.11 kl. 16** **Musikandakt**
"När löven faller av - höstliga sånger och musik"
Pia Nygård
Meri Yliportimo, andakt
Fritt inträde.

Tenala kyrka

- Sö 23.10 kl. 16** **Musikandakt**
"En ny sång"
Sofia Lindroos
Tenala kyrkokör
Wille Westerholm, andakt
Fritt inträde

Babykonsert

Babykonsert
onsdag 19.10 kl. 10.30
i Ekenäs kyrka.
Se sid. 28.

Bromarvs kyrka

- Lö 10.9 kl. 18** **Vattnet bär**
Damkören Girls'n Qvinnis
Dir. Monica Henriksson
Fritt inträde
- Sö 11.9 kl. 16** **Musikandakt**
"När löven faller av - höstliga sånger och musik"
Pia Nygård
Wille Westerholm, andakt
Fritt inträde.
- Sö 20.11 kl. 16** **Musikandakt**
"Orgelmusik vid kyrkoårets slut"
Musik av Johann Sebastian Bach och Sulo Salonen.
Anders Storbacka, orgel
Ann-Sofi Storbacka, berättar om musiken och håller andakt
Fritt inträde.

CHIMESGRUPP (EKENÄS)

Chimesgruppen börjar med ny verksamhet riktad till vuxna och ungdomar i högstadietiden & uppåt. Gruppen inleder terminen **onsdag 31.8 kl. 18** i Ekenäs församlingshem. Alla intresserade är varmt välkomna med! Gruppledare Inkeri Aittola, tfn 044 755 3628.

KÖRER

KYRKOKÖREN (Ekenäs)

Kören inleder terminen **torsdag 1.9 kl. 19-21** i Ekenäs församlingshem. Snappertunakören och Ekenäs kören fortsätter öva tillsammans. För upptäckanden i Snappertuna plockas en mindre grupp ut. Nya sångare är varmt välkomna med.

KYRKOKÖREN (Tenala)

Kören inleder terminen **tisdag 6.9 kl. 18** i Tenala församlingshem. Körledare **Sofia Lindroos**, tfn 044 755 3600.

Sounds Of Love

– konsert med Tove Wingren

Sångaren **Tove Wingren** ger en konsert i Ekenäs kyrka **fredagen 30.9 kl. 19.**

För Tove är musiken färger och det förstår man när man hör henne sjunga. Tove har en röst med en exceptionell bredd, både i omfång och uttryck. Tillsammans med **Patrick Wingren** på piano och **Rickard Slotte** på flygelhorn – också de virtuoser på sina instrument – tolkar hon Ellington, Mingus, Beyoncé, Gärdestad m.fl.

Tove Wingren, ursprungligen från Jakobstad, har en karriär som dansare vid Helsinki Dance Company bakom sig. Hon har även studerat musikteater vid Royal Academy of Music och sångpedagogi vid Yrkeshögskolan Novia. Tove har medverkat i flera musikaler på Helsingin Kaupunginteatteri bl.a. som Fantine i Les Misérables och i West Side Story, där hon bland annat framförde den kända sången Somewhere. Den är också en av låtarna hon valt att framföra under konserten.

Musik är improvisation, musik är glädje, musik är – färger!

EKENÄS KYRKA FREDAG 30.9.2022 KL. 19

Programblad säljs vid dörren, 20 € vuxna, 15 € studerande, pensionärer

Requiem²

Konserten på alla helgons dag består av två mindre bekanta verk med sorgemusik. Den österrikiske Franz Schubert (1797–1828) var en av de mest betydelsefulla kompositörerna under den tidiga romantiska eran, men få har hört om hans äldre bror Ferdinand (1794–1859) som också var tonsättare.

Franz Schubert tonsatte sin lilla tyska själamässa – tio korta delar för blandad kör och orgel – år 1818 för sin bror Ferdinand, som länge troddes vara den som hade skrivit mässan. I stället tonsatte Ferdinand Schubert ett större latinskt requiem för solister, kör och orkester, som i konserten ersätts med orgel. Ferdinand dedicerade sitt requiem till Franz, som dog 16 dagar efter verkets premiär i november 1828.

Lördag 5.11.2022 hörs bröderna Schuberts musik i Ekenäs kyrka kl. 18.

Kör, orgel, solister

Dir. Inkeri Aittola

Fritt inträde

Requiem²

Franz Schubert: Deutsche Trauermesse D 621

Ferdinand Schubert: Requiem op. 9

Ferdinand Schubert

Franz Schubert

BARNENS

SIDOR ..

Ut på tur:

Orientering

Hej jag heter **Malou Lindgren** och är 10 år, fyller 11 år senare i år.

Jag har orienterat sedan jag var 5–6 år. Som orienterare får man se många olika platser.

Det är roligt att orientera för att

- man lär sig läsa kartan
- man lär sig använda kompass
- man får vara i skogen
- man får träffa andra med samma intresse

Då man orienterar har man på sig t-skjorta/jumper, långbyxor och bekväma skor.

Jag är medlem i OK Raseborg där juniorer tränar tillsammans.

Tävlingar har jag deltagit i men man behöver inte tävla om man inte vill.

Som orienterare skall du från start söka kontroller i skogen i rätt ordning och sen ta dig till mål.

Man skall tänka på naturen då man rör sig i skogen, inte skada den eller djur.

Tät skog och kärr är svårt att springa i. Lätt är stigar och vägar. Höga berg ser man också.

Barn om änglar och änglavakt

I början av oktober firar vi Mikaelidagen, även kallad änglarnas och barnens dag. Några av barnen i sommarklubben berättade vad de tänker om änglar och änglavakt, och hur vi kan vara änglar för varandra.

Mileia: Änglar finns, de skyddar oss och de är budbärare. Änglar har typ en sån där rund cirkel kring huvudet, som är guldfärgad, och vit lång dräkt. Vi kan vara änglar för varann när vi hjälper någon som behöver hjälp och är vänlig och gör snälla saker för varandra. Änglar behöver inte alltid synas, de kan också vara osynliga. Jag tror att alla människor har en skyddsängel som hjälper oss och är med om vi är ensamma eller rädda.

Max: Jag tror att änglar är vita och små. De hjälper varandra och människorna. Vi människor kan vara änglar för varandra när vi är snälla.

Amelie: Änglar skyddar oss och hjälper oss och är Guds budbärare. Jag tror att änglar har vit lång klänning och vita vingar. Om vi hjälper när någon faller och lyssnar på varandra, då är vi änglar för varandra.

Pyssel

Du behöver:

- 1 hästsko (du kan fråga efter en gammal hästsko från något stall i närheten, eller skaffa en helt ny från en lantbruksbutik)
- silkesband i din favoritfärg
- kartong
- färgpenna
- lim
- pensel
- sax
- ditt favoritfoto

Gör så här:

1. Lägg hästskon på kartongen och rita mönstret på hästskon, enligt skons ytterkant.
2. Rita ett rakt streck längst nere vid öppningen.
3. Klipp ut kartongbiten och testa att den sitter bra på baksidan av hästskon. Den kan behöva klippas till lite mera för att passa.
4. Knyt fast silkesbandet överst på hästskon, testa att skon hålls rakt när du hänger upp den.
5. Limma fotot på kartongbiten och limma kartongen bakom hästskon. Låt limmet torka.

Visst blev det en fin hästsko!
Tips! Du kan göra en namnskylt i stället för fotoram!

BARN & FAMILJ

DAGKLUBB *Lediga platser finns!*

för barn i åldern 2½-5 år (födda 2017-2020) på måndagar kl. 9-12 i Ekenäs klubbtrymme och ute i och kring sandlådan. Vi leker, sjunger, pysslar och bekantar oss med olika bibelberättelser på barnens villkor.

Anmälan till höstens dagklubb sker elektroniskt via en länk på församlingens webbplats. För mera information ta kontakt med Iselin! Välkommen med! 😊

FAMILJECAFÉER

med fri samvaro och lek, enkel servering och sporadiska sångstunder kl. 9.30-11.30 är öppna enligt följande:

- **Onsdagar** i Ekenäs klubbtrymme, Larssonsv. 1
- **Fredagar** i Österby församlingshem, Rusthållsgr. 2
- **Fredagarna 2.9, 7.10, 4.11 och 2.12** i Snappertuna prästgård, mitt emot kyrkan
OBS! Anmäl din familjs deltagande senast onsdagen innan till Iselin!
- **Fredagarna 16.9, 14.10, 18.11 och 16.12** i Tenala klubbtrymme, Sockenv. 13, nedre vån.
OBS! Anmäl din familjs deltagande senast onsdagen innan till Iselin!

KONTAKTPERSONER:

BARN & FAMILJ:

Iselin Nylund
044-755 3611
iselin.nylund@evl.fi

EFTIS:

Mathilda Löfhjelm-Liljeberg
0400-291 334
mathilda.lofthjelm-liljeberg@evl.fi

BARN (lågstadieåldern):

Camilla Österberg
044-755 3603
camilla.osterberg@evl.fi

UNGDOMAR & KONFIRMANDER:

Kjell "Wikis" Wikström
040-821 53 27
kjell.wikstrom@evl.fi

FAMILJEKYRKA & LUNCH

- **2.10 kl. 11** i Ekenäs församlingshem
- **11.12 kl. 11** i Ekenäs församlingshem.
Bokutdelning till alla barn som fyllt 4 år!

Onsdag 19.10 kl. 10.30 i Ekenäs kyrka
OBS! Inget familjecafé den dagen!

FAMILJEKVÄLLAR

med lek, pyssel, andakt och kvällsmål hålls i Ekenäs klubbtrymme kl. 17.30-19.30 följande onsdagar:

- **28.9** med Mikaelidagen och änglar som tema
- **26.10** med Allhelgona och ljus som tema

Ingen anmälan!

JULFAMILJEKVÄLLAR

med pepparkaksbak, julpyssel, andakt och kvällsmål ordnas kl. 17.30-19.30 följande onsdagar:

- **23.11** i Snappertuna församlingshem
- **30.11** i Ekenäs klubbtrymme/cafeterian
- **7.12** i Tenala församlingshem
- **14.12** i Bromarv församlingshem

OBS! Anmäl din familjs deltagande senast måndagen innan till Iselin!

Har du behov av barnpassning för barn under skolåldern (0-6 år)?

BARNpassningsKLUBB

Församlingen erbjuder barnpassning på **torsdagar kl. 9-12 i klubbtrymmet i Ekenäs.**

Du anmäler ditt/dina barn till BARNPASSNINGSKLUBBEN genom att kontakta barnledaren **Iselin, 044-755 3611, senast kl. 12 dagen innan.**

Verksamheten är gratis och öppen även för andra barnfamiljer än församlingsmedlemmar.

Ta kontakt med Iselin om du är intresserad eller vill veta mera! Välkommen! 😊

EKENÄSNEJDENS SVENSKA FÖRSAMLING[†]

SKOLBARN

KLUBBAR FÖR BARN I SKOLÅLDERN

ordnas på olika ställen på församlingens område. Klubbarna leds antingen av församlingens hjälpledare eller ungdomsarbetsledare. Klubbarna är en del av församlingens kristna fostran. Programmet består av lekar, tävlingar, spårningar, andakter och liknande. Att delta i våra klubbar är gratis. Klubbarna startar igen i september, mera info om var och när finns på församlingens webbplats.

10-ÅRINGARNAS FEST

Alla församlingsmedlemmar som fyller 10 i år bjuds in till ett gemensamt 10-årskalas den 10.10. Inbjudan postas till alla berörda i september. Kolla postlådan!

EFTIS - Eftermiddagshemmet i Österby

I vårt eftermiddagshem vill vi erbjuda barnen en trygg miljö efter skoldagens slut med möjlighet till aktivitet och vila, ett hälsosamt mellanmål och utevistelse.

Eftermiddagsverksamheten riktar sig till barn i årskurs 1-2, varav barn i årskurs 1 har förtur. Eftis är öppet varje skoldag kl. 12-16.30 under skolterminerna. Mellanmålet serveras ca kl. 14. Avgifterna hittar du på vår webbplats www.ekenasnejdensforsamling.fi

Ansökningar för läsåret 2022-2023 har tagits emot under tiden 21.2-30.4.2022 men du kan också höra dig för senare om en eventuell ledig plats för ditt barn. Kölista finns.

Kontakta **Mathilda Löfhjelm-Liljeberg**
mathilda.lofhjelm-liljeberg@evl.fi
Tfn 0400 291 334

UNGA

KULAN I EKENÄS

Ungas samlingslokal håller öppet under vår- och höstterminen **onsdagar kl. 18-21. Start 7.9**
Öppet hus med enkel servering, diskussioner, spel, biljard, bordtennis m.m.
Program kl. 19.

PLATS: Ekenäs församlingshem, Larssonsvägen 1, 10600 Ekenäs (ingång från Ladugårdsgatan).

DOWN STAIRS I TENALA

Ungas samlingslokal håller öppet under vår- och höstterminen **torsdagar kl. 18-20.30. Start 1.9**
Vi har öppet hus med enkel servering, pingis, biljard och fritt umgänge med varandra.
Program kl. 19.

PLATS: Tenala församlingshem, Sockenvägen 13, 10520 Tenala (nedre våningen med ingång från husets baksida)

ÅRETS HJÄLPLEDARUTBILDNING

Anmälningar till utbildningen tas emot av Wikis. Kontakta Wikis för närmare info!

NYA KONFIRMANDER

Informationstillfällen för årets nya konfirmander:

- **Onsdag 7.9 kl. 16 i Ekenäs kyrka**
- **Torsdag 8.9 kl. 15 i Tenala kyrka**

Därefter elektronisk anmälan på webbplatsen www.ekenasnejdensforsamling.fi

diakoni kretsar

DIAKONI I EKENÄSNEJDEN

KONTAKT & ADRESS:

Larssonsv. 1
10600 Ekenäs

Ingen öppen
diakonimottagning.
Kontakta diakoniarbetarna
för att beställa tid.

DIAKONIPERSONAL

Carola Lupander
Tfn 040 839 6733
carola.lupander@evl.fi

Ritva Mieronkoski
Tjänstledig

Petra Fagerström
Tfn 044 755 3612
petra.fagerstrom@evl.fi

Daniela Lindgren
Tfn 044 755 3604
daniela.lindgren@evl.fi

FAMILJERÅD- GIVNINGSCENTRALEN RASEBORG

www.raseborgfrgc.fi

TIDSBESTÄLLNINGAR:
ti och to kl. 9-10
on kl. 13-14
Tel.: 044 723 8281
E-post: raseborgfrgc@evl.fi

BESÖKSADRESS:
Orkdalsvägen 6, bost. 2
10420 Skuru

DAGTRÄFFAR

EKENÄS

Dagträff med sopplunch i Ekenäs församlingshem

Tredje onsdagen i månaden kl. 12. Soppa 5 €.

- 21.9
- 19.10
- 16.11

SNAPPERTUNA

Dagträff i Snappertuna församlingshem

Andra torsdagen i månaden kl. 13.30, skjuts ordnas vid behov, kontakta Carola senast 3 dagar före.

- 15.9
- 13.10
- 10.11

TENALA

Dagträff i Tenala församlingshem

Följande onsdagar kl. 14, skjuts ordnas vid behov, kontakta Daniela tfn 044 755 3604 senast 3 dagar före.

- 21.9
- 12.10 samtidigt med jubilarfest
- 16.11

BROMARV

Dagträff i Bromarvs församlingshem

Första onsdagen i månaden kl. 13.30

- 7.9
- 5.10 samtidigt med jubilarfest
- 2.11

SOPPLUNCHER

Onsdagar kl. 12 i Ekenäs församlingshem

Soppa med bröd och smör samt kaffe för 5 €.

- On 7.9
- On 5.10
- On 2.11
- On 30.11

Alla torsdagar kl. 11 i Tenala församlingshem

Soppa med bröd och smör samt kaffe för 5 €.

JUBILARFESTER

Onsdag 5.10 kl. 13.30 i Bromarv

Onsdag 12.10 kl. 14 i Tenala

Onsdag 26.10 kl. 13 i Ekenäs (födda
1.8 –31.12.2021)

Varje jubilar får en personlig inbjudan med posten.

Till festen inbjuds alla som fyller 75, 80, 85, 90 eller 95 år.

DE GAMLAS KYRKSÖNDAG

De gamlas vecka firas den 2-9 oktober med temat *Tillsammans i naturen*

I församlingen bjuder vi in till kyrkogång med festligt kyrkkaffe:

- 9.10** kl. 10 Ekenäs kyrka.
Festligt kyrkkaffe i kyrkan.
Skjuts ordnas från Snappertuna, kontakta diakonipersonalen.
- 9.10** kl. 12 Bromarvs kyrka.
Festligt kyrkkaffe i församlingshemmet. Skjuts ordnas från Tenala, kontakta diakonipersonalen.

Vanhustyön keskusliitto
CENTRALFÖRBUNDET FÖR DE GAMLAS KÅL BY

**TILLSAMMANS
I NATUREN**
ALLA ÅLDRARS RÄTT

**Vi är med i
De gamlas vecka!**

DE GAMLAS VECKA 2.-9.10.2022
DE GAMLAS DAG 2.10.2022, NYSLOTT

DIAKONIKRETSAR

EKENÄS

GEMENSKAPENS VARDAGSRUM varje måndag kl. 12-15 i Matbankens lokal på Björknäsgratan 29-31 i Ekenäs. Mötesplats för dig som är ledig dagtid. Umgänge med kaffe, pyssel, diskussion, spel m.m. Hjärtligt välkommen!

DIAKONI- OCH MISSIONSKRETSEN i församlingshemmet varannan tisdag kl. 13. **13.9, 27.9, 11.10, 25.10, 8.11, 22.11**. Vi samlas för att diskutera och lyssna till högläsning. Den som vill syr Teresafiltar till välgörenhet. Kontaktperson: **Carola Lupander** tfn 040-839 6733

KENYA-MISSIONSKRETSEN i församlingshemmet varannan måndag kl. 14-15.30. Höstens första träff är **5.9**. Kontaktperson: **Ing-Maj Wikström** tfn 0400 249 772

FÖRSAMLINGENS FÖRBÖNSGRUPP samlas varannan torsdag kl. 10 för att be för olika förbönsämnen. Är det något du vill att vi ber för så ta gärna kontakt eller skriv ditt böneämne och lämna in den på pastorskansliet i Ekenäs. **Start 8.9**. Märk kuvertet med Carita Englund, förbönsgruppen. Du kan också skicka e-post till carita.englund@gmail.com. Vi behandlar böneämnena konfidentiellt. Kontaktperson: **Carita Englund**, tfn 044-269 1000.

EKENÄS STÖDGRUPP FÖR MINNESSJUKA OCH NÄRSTÅENDE samlas en gång i månaden, måndagarna **26.9, 17.10, 14.11** och **12.12** kl.14-15.30 i församlingshemmet, Larssonv. 1. Gruppen är ett samarbete mellan församlingen och Nylands Minneslots. För närmare info ring **Carola Lupander** tfn 040-839 6733 eller **Petra Karjalainen** tfn 0400-321 239

SOLKRANSEN - Ett glatt sällskap som sticker och virkar för välgörande ändamål. Välkommen med! Vi träffas i Kulan (ungdomsutrymmet under pastorskansliet) varannan tisdag kl. 17.30-19. **Start 13.9**. Kontaktperson: **Carola Lupander** tfn 040-839 6733.

DIAKONIRESURSEN - En grupp för dig som är med eller vill vara med i församlingens besökstjänst Kontaktperson: **Daniela Lindgren**, tfn 044-755 3604.

KVINNOGRUPPEN- KVINNOKRAFT - En öppen grupp för kvinnor som vill dela livserfarenheter med varandra. En trevlig kväll med en bit mat, inbjuden gäst och härlig samvaro. Följande kvällar kl. 18-20:

- **Tisdag 20.9** Karis Stora prästgården
- **Onsdag 23.11** Ekenäs församlingshem

För matens skull ber vi om anmälningar senast på torsdag veckan innan nästa träff till **Petra Fagerström** tfn 044 755 3612 petra.fagerstrom@evl.fi. Priset för maten är 5 €.

Kvinnoveekend på Lärkkulla 7-8.10. Se sid. 21.

Arr. Ekenäsnejdens svenska församling och Karis-Pojo svenska församling

TENALA

MISSIONSKRETSEN I TENALA församlingshem, nedre våningen varannan tisdag kl. 13-15 **6.9, 20.9, 4.10, 18.10, 1.11, 15.11** och **29.11**. Vi dricker kaffe, den som vill handarbetar, vi tar del av information från de missionsfält församlingen stöder och diskuterar.

BÖNEKRETSEN i församlingshemmets nedre våning (ingång via diakonikansliet) en onsdag per månad kl. 16-17.30 **14.9, 12.10, 9.11** och **14.12**. Vi samlas för att sjunga, läsa bibeln och be för olika böneämnena. Om du inte kan delta men vill att vi ber för något som ligger dig varmt om hjärtat, kan du kontakta **Meri Yliportimo** per tfn 044 755 3601 eller e-post: meri.yliportimo@evl.fi. Du får vara anonym om du vill men vi som ber har också tystnadsplikt!

MATBANKEN

i Ekenäsnejdens svenska församling

Matbanken i Ekenäsnejdens svenska församling

Matbanken hjälper dem som av olika anledning har tillfällig eller längre tids ekonomisk kris. Maten till Matbanken får vi från lokala livsmedelsaffärer och privatpersoner. Tack vare ekonomiska bidrag kan vi även i viss mån köpa in varor.

DET FINNS TVÅ MATBANKER:

- Björknäsgratan 29-31 i Ekenäs (Ekenäs-Snappertuna)
- Församlingshemmet i Tenala, Sockenvägen 13 (Tenala-Bromarv)

Matutdelningen är behovsprövad och är till för dem som bor på Ekenäsområdet. Ditt besök är konfidentiellt och frivilligarbetarna som arbetar med utdelningen har alla skrivit på ett tystnadspliktsavtal.

Kontaktpersoner:

- **Carola Lupander**, tfn 040 839 6733
- **Petra Fagerström**, tfn 044 755 3612
- **Daniela Lindgren**, tfn 044 755 3604
- **Susanne Holmberg**, tfn 040 747 6372 (Tenala/Bromarv)

VILL DU HJÄLPA TILL?

Om du vill ge en donation till förmån för matbanksverksamheten är kon-tonumret:

FI17 5549 6610 0002 87.

Märk inbetalningen med "Församlingarnas Matbank". Insamlingstillstånd: RA/2020/1632

Vill du göra en personlig insats kontaktar du någon av kontaktpersonerna. Det finns flera olika sysslor vi behöver hjälp med inom Matbanken.

SECONDHAND FYNDA

för BISTÅND & MISSION

*Kom och gör prisvärda
fynd!*

*Kom ihåg oss när du
vill köpa en gåva att
ge bort!*

VI HAR ÖPPET

Torsdagar kl. 14 – 18
Lördagar kl. 10 – 14

VI HAR VARUMOTTAGNING

under öppethållningstid. Du kan också ringa våra kontaktpersoner och komma överens om leverans.

FYNDA tar tacksamt emot hela och rena saker, antingen direkt till bistånd eller till försäljning. Inkomsten från försäljningen går till välgörenhet i lika delar; till bistånd via församlingens eget biståndsarbete och till mission via Finska Missions-sällskapet.

KONTAKTPERSONER

Gita Lindholm
gita.lindholm@vndata.fi
tfn 040-518 0301

Viveca Lindblom
040-729 3950

Guy Sundström
040-085 1789

FYNDAS ADRESS:

Trollbergsvägen 12
10650 Ekenäs

Ekenäsnejdens svenska församling

Alla bidrag är till nytta

Det har nu gått ca tio år sedan Fynda startade. Vi är många som bidragit med vårt jobb för den verksamheten. Det har varit givande och roligt på många sätt. Att kunna bistå med förnödenheter av olika slag där det verkligen behövs känns meningsfullt.

En lettisk liten lycklig pojke har fått en ryggsäck fylld med små leksaker och lite godis.

Vårt bistånd har främst gått till Lettland och Litauen men vi har också hjälpt våra "egna" Raseborgare och flyktingar som nyligen anlänt och behöver hjälp. Stor del av den hjälpen har kommit via Secondhand Fynda. Ni är många Raseborgare som hjälpt oss att hjälpa. Vi har fått många fina bidrag i form av kläder, kärl, koppar och pytsar och kastruller och därtill det mesta till köket, stolar och bord, leksaker för alla åldrars barn. Det är massor. Det vi kan skicka vi med våra bilar till olika orter, främst i Lettland.

Det vi gör i Fynda är att sortera och packa allt i lådor och se till att det kommer iväg till rätt ställe där det är efterlängtat. Allt kan vi inte skicka och det försöker vi sälja i vår secondhand butik.

Vi tackar alla som hjälpt oss genom åren med att skänka saker som gått

att sälja. Vi har haft och har många nöjda kunder och de har hjälpt oss att få pengar till verksamhetens transporter. Varje resa kostar rätt mycket och resorna är många per år. Utan den hjälp många godhjärtade människor gett skulle vi inte kunnat uppnå det vi gjort idag. Tusen tack för er hjälp under alla dessa år!

Tillsvidare fortsätter vi vårt arbete som förut efter sommaren med insamlingar inför höst och jul. Kanske ännu mera behövt just nu då vi vet hur världen ser ut idag.

Vi tar väldigt gärna emot matpaket som tidigare och kanske ännu mera behövt nu då matpriserna stigit mycket. Minsta bidrag mottas med tacksamhet. Vill du få mera information så ta gärna kontakt med oss på Fynda.

Trevlig höst!
Eivor Sundström

Diskriminerade kan kräva sina rättigheter

Finska Missionssällskapets samarbetspartner SUS Uplift är en av de få dalit-organisationer som arbetar med de diskriminerade dalit- och musharsamhällena i södra Nepal. Dessa är landets mest diskriminerade minoriteter. Här några exempel på vilken typ av hjälp som gavs ifjol.

På grund av coronapandemin fick 263 hushåll (1087 människor) mathjälp och hygienprodukter. Dessutom gjordes tre allmänna kampanjer och tre reklamsnuttar i form av sånger om coronan till tre olika radiokanaler på det lokala språket. Cirka 12 935 människor fick information om pandemin tack vare dem.

Enligt den information som Uplift samlat in har människornas inkomstnivå ökat med 13 procent efter att projektet börjat. Kvinnorna, som tidigare endast arbetat hemma, fick kunskap om t.ex. odling, paketering och marknadsföring av gurkmeja och citron. Den förbättrade inkomstnivån nåddes delvis tack vare nya kunskaper, delvis med hjälp av mikrolån och företagsutbildning.

Totalt fick 87 kvinnor färdigheter att arbeta mot kast- och könsdiskriminering i samhället. Deras ledarskap har förstärkts och de håller på att ändra samhällena så att invånarna arbetar mot diskriminering. Dessa

kvinnor fungerar aktivt inom lokalförvaltningen, t.ex. i skolornas lednings- och föräldragrupper.

En by, som i december 2021 hade vräkts från marken där de bodde, gjorde uppror i Katmandu och efter en tre dagars protest fick de löfte om att markkommittén ska utreda fallet. Upproret var betydande eftersom

invånarna krävde att staten skulle uppfylla sitt löfte och vädjade till myndigheterna i Katmandu för att jordlösa skulle få de dokument som berättigar till markägande.

Stort tack till Ekenäsnejdens svenska församling som stöder detta viktiga arbete! Arbetet får även bidrag från Finlands utvecklingssamarbete.

Några resultat från år 2021

- 19 745** byinvånare fick bättre levnadsförhållanden.
- 145** av dem var personer med funktionsnedsättning.
- 5** vattenpunkter byggdes och **1 905** människor fick tillgång till rent vatten.

*I byn Meheritol har man grundat en kvinnogrupp som jobbar för sina rättigheter och för att få sociala, ekonomiska och rättsliga stöd.
Foto: Mimosa Hedberg*

Dop, vigslar och jordfästningar

Mitt i livet meddelar på denna plats om döpta, vigda och döda församlingsmedlemmar. Meddelandet sker enbart i enlighet med deras eller anhörigas skriftliga samtycke. De som inte gett sitt medgivande saknas på den här sidan.

Vi gläds över varje ny liten medlem i den världsvida kristna familjen. Vi gläds med dem som funnit kärleken. Vi tar avsked av och minns dem som gått vidare.

Uppgifterna har registrerats under tiden 2.5–18.8.2022

DÖDA	dödsdag	DÖPTA	dopdag
Bo Elof Törnroos	4.4.2022	Leo Nicolas Kristian Hindrén	30.4.2022
Charles Henry Johannes Jakobsson	11.4.2022	Alfred Erik Olle Biström	30.4.2022
Freja Helena Sjöblom Rosendal	29.4.2022	Nicole Emmelie Nyholm	7.5.2022
Göta Linnea Näs	1.5.2022	Maya Sigröd Carolina Wallén	7.5.2022
Erna Elisabeth Broman	1.5.2022	Sally Märtha Christina Wallén	7.5.2022
Birgit Helena Gustafsson	2.5.2022	Sebastian Sven Rune Söderberg	7.5.2022
Hildur Alexandra Råstedt	4.5.2022	Niki Carl Runar Rehn	7.5.2022
Ella Elvira Backman	7.5.2022	Hugo Mats Ulf Fagerström	8.5.2022
Lise Marita Ström	12.5.2022	Li Elisabeth Thuy Ekholm	14.5.2022
Carl Herbert Wetterstrand	16.5.2022	Milea Novalie Forsström	15.5.2022
Marianne Lena Carin Kivistö	18.5.2022	Edvin Leonard Järviö	21.5.2022
Lisbet Adele Ström	20.5.2022	Tyra Johanna Boström	22.5.2022
Börje Axelson Werner	21.5.2022	Colin Harry Lindholm	28.5.2022
Iris Helena Lahtinen	22.5.2022	Molly Maria Regina Zeidlitz	28.5.2022
Carola Maria Stenman Arnlund	22.5.2022	Melker Wilhelm Mikkonen	4.6.2022
Åke Johannes Falk	27.5.2022	Joel Bo Jonathan Paasikivi	11.6.2022
Maila Matilda Orvokki Forsström	8.6.2022	Sasu Kristian Winberg	12.6.2022
Susanne Helena Hellberg	9.6.2022	Lasse Petteri Svanbäck	25.6.2022
Erik Birger Rönnerberg	9.6.2022	Agnes Ella Angdur Nyberg-Kaunisranta	2.7.2022
Maj-Britt Alice Sillander	13.6.2022	Leo Gustav Lindholm	9.7.2022
Sinikka Orvokki Forsberg	14.6.2022	Pontus Georg Lindström	9.7.2022
Bengt Olof Gustav Friberg	16.6.2022	Vanessa Iris Helena Sjöberg	9.7.2022
Pirjo Liisa Johanna Puhakka	22.6.2022	Liam Indigo Viloría	10.7.2022
Lars Olof Björklöf	24.6.2022	Cherie Elin Linnea Lindström	17.7.2022
Olof Gustaf Huldin	24.6.2022	Ruth Valentina Vartiainen	17.7.2022
Ingrid Elisabet Himmelroos	25.6.2022		
Karl Erik Nyman	29.6.2022		
Etel Linnea Vilhelmina Kinnanen	1.7.2022	VIGDA	
Åke Anian Westerlund	4.7.2022	Daniel Kristian Selenius och	
Karl Gustav Adolf Sandelin	18.7.2022	Elin Sofia Sjölund	14.05.2022
Kaj Åke Gustaf Himmelroos	18.7.2022	Karl Martin Mikael Förström och	
Elsi Helena Lindholm	22.7.2022	Caroline Emilia Rehnström	11.6.2022
Laura Maria Walls	24.7.2022	Kurt Sebastian Förström och	
Märta Elisabet Lindholm	25.7.2022	Johanna Marie Björkqvist	2.7.2022
Åke Arvo Aatos Grönroos	27.7.2022	Måns Robert Sebastian Sontag och	
Ulrika Christina Westerlund	31.7.2022	Henrika Viktoria Weckström	16.7.2022
Tom Stefan Högnabba	4.8.2022	Kristoffer Mikael Westerlund och	
		Linda Anina Törnström	23.7.2022

EKENÄSNEJDENS SVENSKA FÖRSAMLING

Pastorskansliet i Ekenäs är öppet

helgfria vardagar kl. 9-13
under hösten,
tfn 019-241 1060
Larssonsv. 1, 10600 Ekenäs
ekenasnejdens.forsamling@evl.fi
www.ekenasnejdensforsamling.fi

Beställning av ämbetsbevis/slaktutredning:

Kustens och Ålands centralregister
tfn 040 759 1204
må-on kl. 9-11.30, 12.15-15
e-post crkr@evl.fi
www.pedersorenejdensforsamlingar.fi/information-kansli/ambetsbetyg-och-slaktutredningar

Infopunkten i Tenala är öppen

torsdagar kl. 10-12 i samband med öppet hus med sopplunch. Präst eller annan personal på plats, tfn 019-241 1060 (pastorskansliet i Ekenäs) Sockenv. 13, 10520 Tenala

PERSONAL

KYRKOHERDE **Anders Lindström**

0400-527 488
anders.lindstrom@evl.fi

FÖRSAMLINGSPASTOR **Meri Yliportimo**

044-755 3601
meri.yliportimo@evl.fi

KAPLAN **Wille Westerholm**

0400-640 786
wille.westerholm@evl.fi

T.F. KANTOR (B) **Inkeri Aittola**

044-755 3628
inkeri.aittola@evl.fi

KANTOR (C) **Sofia Lindroos**

044-755 3600
sofia.lindroos@evl.fi

KANTOR (C) **Pia Nygård**

044-755 3634
pia.nygard@evl.fi

DIAKON **Carola Lupander**

040-839 6733
carola.lupander@evl.fi

DIAKON **Ritva Mieronkoski**

(tjänstledig)
044-755 3604
ritva.mieronkoski@evl.fi

DIAKONIASSISTENT **Daniela Lindgren**

044-755 3604
daniela.lindgren@evl.fi

UNGDOMSARBETSLEDARE

Kjell Wikström
040-821 5327
kjell.wikstrom@evl.fi

UNGDOMSARBETSLEDARE

Camilla Österberg
044-755 3603
camilla.osterberg@evl.fi

LEDARE FÖR BARNVERKSAMHETEN

Iselin Nylund
044-755 3611
iselin.nylund@evl.fi

LEDARE FÖR EFTIS

Mathilda Löfhjelm-Liljeberg
0400-291 334
mathilda.lofhjelm-liljeberg@evl.fi

INFORMATÖR

Yvonne Lindström
044-508 1527
yvonne.lindstrom@evl.fi

FÖRSAMLINGSSEKRETERARE

Helena Friberg-Salminen
019-241 1060
helena.friberg-salminen@evl.fi

DIAKONIASSISTENT/BYRÅSEKRETERARE

Petra Fagerström
044-755 3612/019-241 1060
petra.fagerstrom@evl.fi

VÄRDINNA (Ekenäs/Snappertuna)

Camilla Eriksson
040-567 4616
camilla.eriksson@evl.fi

VÄRDINNA (Tenala/Bromarv)

Mona Andersson
(tjänstledig)
Susanne Holmberg
(vikarie)
040-548 4783
susanne@holmberg.fi

FÖRSAMLINGSMÄSTARE (Ekenäs/Snappertuna)

Tove Holmström
040-761 5072
tove.holmstrom@evl.fi

FÖRSAMLINGSMÄSTARE (Tenala/Bromarv)

Kristian Svenskberg
0400-806 137
kristian.svenskberg@evl.fi

FÖRSAMLINGSMÄSTARE (deltid)

Johan Werner
044-755 3623
johan.werner@evl.fi

RASEBORGS KYRKLIGA SAMFÄLLIGHET

Ekonomikontoret Ekenäs (vard. 9-13)

Ekonomidirektör

Christer Lindvik

Gravvården/kremering

Charlotta Laukkanen (chef för begravningsväsendet)

Mikaela Suoniemi (t.f. trädgårdsmästare)

Ramsdals lägergård

Yvonne Österlund (värdinna)

Österby församlingshem

www.raseborgsforsamlingar.fi

019-241 1540

0400-488 374

0400-540 022

040-523 1648

019-244 8015

044-501 5930

044-755 3614

Larssonsv. 1, 10600 Ekenäs

christer.lindvik@evl.fi

charlotta.laukkanen@evl.fi

mikaela.suoniemi@evl.fi

Ramsdal, 10820 Lappvik

Rusthållsgr. 2, 10620 Ekenäs

Tankar inför hösten

Sommarens värme svalnar och hösten gör sig påmind... Igen har en sommar gått. Oundvikligen kommer det att ske varje år, åtminstone så länge som det finns årstider i Finland. Tröskeln mellan sommar och höst känns stor.

På hösten fylls mångas kalendrar med ett och annat, oberoende av om man är i arbetslivet, studerande eller pensionär. Sommarens frihet tycks försvinna. Därför sätter man ofta så mycket förhoppningar till sommaren och den frihet som sommaren för många innebär: "Sedan på sommaren ska jag..." Men blir det då inte så att också sommaren lätt blir styrd av många krav och tidtabeller? Och när man märker att det ändå inte har funnits tid för allting, kan det kännas svårt att överskrida tröskeln från sommar till höst. För någon som mår dåligt kan sommarens förväntningar kännas ännu tyngre.

Att leva i stunden kan kännas som den mest använda och tråkigaste kliché som finns. Det finns dock en sanning i den. Hösten behöver inte vara en så stor kontrast till sommaren om man försöker finna stunder av glädje i alla årstider. Kanske kunde hösten ge möjlighet att vila i rutinerna istället för att ge en känsla av ett fångsel?

Hela världen är innesluten i Guds ständigt nyskapande kärlek. Både sommaren och hösten genomströmmas av hans kärlek. Lika mycket som sommarens blomsterängar och varma dagar kan påminna oss om detta kan också höstens färger och skörd göra det.

I det lilla finns det stora, oavsett årstiden.

Bön

*Gud, hjälp oss att se möjligheterna i alla årstider.
Hjälp oss se det stora i det lilla och leva i stunden med dig.*

*Tack, för att du är med oss alla dagar,
både när det regnar och när solen skiner.*

Amen

Text: Meri Yliportimo

Foto: Pixabay/NickyPe